TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

Ellmen Henry 10-10 22

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 103. — 1922. Torstaina, Syyskuun 7 p. — Thursday Sep. 7. VI Vuosikerta--Vol. VI

Pietarista Vladivostokiin ilman pysähdystä

Uuden sähköveturin keksintö valmistuksellisentaa rautatieliikenteen.

Pariisi, elok. 22 p. — Vuosi aikaa Venäjältä tuli tieto, että siellä oli keksitty uusi rautatieveturi, joka voi kulkea Pietarista Vladivostokiin ilman yhtään pysähdystä. Silloin tätä keksintöä pidettiin kehnona mielikuvituksena, vaan nyt on tullut ilmi, että se on väittämätön totuus.

Basil D. Woon, Universal Servicen kirjeenvaihtaja sanoo, «olen juuri nähnyt todistuksia tästä ihmeellisestä keksinnöstä, ja olen persoonakohtaisesti jutellut keksijän kanssa. Hän antoi minulle luvan julaista maailmalle ihmeellisen keksintönsä, — koneen joka valmistaa äärettömän määrän sähköä, käyttäen vain hyvin vähäisen gasoliinia.»

Ivan Mahonin on miehen nimi, joka on keksinyt tämän ihmeellisen ja tärkeän koneen, joka tulee mullistamaan rautatieliikennettä niin paljon kuin automobiilit muuttivat maantieliikennettä. Mahonin on nyt kolmenkymmenenkolmen vuoden vanha ja asuu Pietarissa. Hän on nyt paraikaa neuvottelemassa erään amerikalaisen yhtiön kanssa, joka haluaisi ostaa keksinnön.

Mahonin kuuluisa jo nuorempana.

Kahdenkymmenen neljän vuoden ikäisenä Ivan Mahonin oli jo kuuluisin venäläinen keksijä. Kaksi hänen sotakeksintöään, ilmassa kulkeva torpeedo, ja automaattisesti toimiva valonheittäjä olivat käytännössä kaikilla liittovalloilla maailman sodassa. Hän sai tsaarilta kunniamerkin näistä keksinnöistä.

Mahonin keksimällä rautatievetureilla on seuraavat etuisuudet:

Sähköveturi, joka saa voimansa erikoisesta moottorista joka polttaa ainoastaan gasoliinia.

Moottori käyttää yhden kuutiojaardin gasoliinia jokaista tuhatta mailia kohden.

Veturi voi helposti kuljettaa kymmenen kuutiojaardia gasoliinia mukanaan.

Veturi ei tarvitse yhtään vettä.

Veturista ei tule mitään ääntä eikä savua, eikä se tarvitse kolmatta kiskoa eikä sähkölankaa.

Veturi voi helposti kuljettaa seitsemänkymmentä tavaravaunua, yhdeksänkymmenen mailin nopeudella tunnissa.

Ei ole pelkoa koneen ylenkuumenemisesta.

Veturi voi kuljettaa kuormansa yli Mojaven erämaan ilman pysähtymättä kertaakaan.

Vähentää työvoiman kahdeksallakymmenellä prosentilla.

Veturin ylläpito maksaa ainoastaan yhden viidennentoista-osan siitä mitä höyryveturien ylläpitäminen maksaa.

Keksintö tehtiin jo vuosia sitten vaan neuvostohallitus piti sen salassa siksi kunnes kokeilut osoittivat sen täydellisesti käytännölliseksi.

Basil D. Woon sanoo, «todistukseksi keksinnön käytännöllisyydestä minulle on näytetty Venäjän neuvostohallituksen virkailijain vahvistamia asiakirjoja, valokuvia joissa näytetään keksijän käyttävän konettaan, venäläisiä sanomalehtiä, joissa kerrotaan Mahonin veturin koematkasta Pietarista Moskovaan jonka se teki pysähtymättä, ja virallisia todistuksia venäläisiltä insinööreiltä, jotka lausuvat keksinnön täysin käytännölliseksi.»

Keksijä Ivan Mahonin sanoi haastattelussa kirjeenvaihtajan kanssa:

«Tämä kone on ollut minulle aina selvä, mutta varojen puutteessa en voinut kokeilla sen kanssa. Oli tarpeellista saada käytettäväkseni iso tehdas, sillä keksinnön käytännöllistyttäminen aiheutti tusinan verran muita pienempiä keksintöjä. Kukaan Venäjällä silloin ei luottanut keksintööni niin paljon että olisi luovuttanut tehtaansa minulle vuodeksi.

«Sitten tapahtui vallankumous. Ilmoitin neuvostohallitukselle keksinnöstäni ja suunnitelmistani. Hallitus luovutti käytettäväkseni Pietarin suurimman konetehtaan, joka on isoin konetehdas maailmassa.

Työskenneltyäni kaksi vuotta tässä tehtaassa, sain ensimäisen veturin valmiiksi. Ensin epäonnistuin, vaan yritin yhä uudelleen ja viimein veturi oli valmis.

«Kahdeksantoista kuukautta kokeilin veturia Pietarin ja Moskovan välillä. Nyt veturi on täydellisesti käytännöllinen. Voisin valmistaa samanlaisen veturin yhdessä kuukaudessa nykyaikaisessa amerikalaisessa konepajassa.»

Laskettuna Venäjän kultarahassa höyryveturi maksaa kolmekymmentäkahdeksan kopekkaa jokaista kymmentä mailia kohtaan. Tästä menee yksitoista kopekkaa polttoaineisiin ja kaksikymmentäseitsemän kopekkaa työpalkkoihin työläisille, jotka pitävät huolen vedestä ja polttoaineista.

Mahonin veturin käyttämisessä ei tarvitse viimemainittua kahdenkymmenenseitsemän kopekan kulunkia ottaa huomioon ollenkaan, ja polttoaineeseen, gasoliiniin menee ainoastaan yksi viidestoista-osa mitä höyryveturit tarvitsevat, tehden käyttökulungit jokaista kymmentä mailia kohden yhden kopekan paikoille.

Insinöörit, jotka ovat tutkineet uutta keksintöä, sanovat, että yhden vuoden sisällä Mahonin vetureita on käytännössä Yhdysvalloissa.

Baijerin lahtarismin voitto

Baierin Berlinin hallituksesta saaman voiton johdosta tasavallan suojeluskysymyksessä kirjoittaa berliniläinen toverilehti mm.:

Työväestö, joka Rathenaun kriisin aikana myrskyisesti vaati, että taantumuksesta tehtäisiin kerrankin selvä, ja jolle sosialidemokratiset johtajat «suojeluslain» hyväksymisen jälkeen valtiopäivillä selittivät, että tasavalta oli turvattu, minkä vuoksi voitiin keskeyttää taistelu, suhtautuu baierilaiseen häväistysjuttuun täysin apaattisesti. Unipulveri, jota koetellut sosialidemokraattiset morfiinitohtorit ovat antaneet työväestölle, on vaikuttanut erinomaisesti. Mikään joukkomielenosoitus ei teroittanut hallitukselle työväestön taipumatonta tahtoa, että Baierin taantumuksen kanssa oli tehtävä tiukka tili. Ammattijärjestön johdon taholta ei esitetty mitään taloudellisia toimenpiteitä Baierin eristämiseksi. 8 miljoonan järjestyneen proletaarien joukkoenergia jäi kuolleeksi, koska näiden joukkojen johtajat ovat sidotut porvaristoon myötä- ja vastoinkäymisessä, koska johtajat pelkäsivät enemmän joukkotaistelun valloilleen pääsyä taantumusta ja porvarismia vastaan Saksassa kuin Baierin taantumusta.

Vain kommunistipuolue on osoittanut joukoille selvästi vaaran, mikä uhkaa valtakunnan Baierin armoille alistumisesta ja proletaaristen joukkojen toimettomuudesta luokkana tähän vaaraan nähden. Varsin läheinen tulevaisuus on osoittava, että juuri Saksan proletariaatti tulee kärsimään tämän Baierin saavuttaman voiton johdosta. Taistelu taantumuksen ja proletariaatin välillä on käytävä ratkaisuun asti; mitä lujemmaksi taantumus Baierissa juurtuu, sitä vaikeammaksi käy tämä taistelu proletariaatille. Meidän tehtävänämme on tämän tietoisuuden herättäminen suurissa kansanjoukoissa sekä osoittaminen sosialidemokratisille työläisille, että niiden johtajain menettely Baierin kriisissä uhkaa Saksan proletariaatin elinehtoja luokkana. Vain kokoomuspolitiikan lopettaminen, tarmokas taistelu kaikkea taantumusta vstaan ja proletaarisen hallituksen luominen tämän taistelun johtamiseksi voi pelastaa Saksan proletariaatin uhkaavalta valkoiselta kauhulta.

Turkkilaiset hyökkäävät kreikkalaisia vastaan

Ateena. — Turkin nationalistien armeija Vähässä Aasiassa jatkaa hyökkäystään kreikkalaisten joukkojen asemia vastaan. Nationalistien hyökkäyksen laajuutta ei vielä kuitenkaan täysin tunneta.

Turkkilaiset joukot ovat tehneet useita kiivaita yrityksiä murtaa kreikkalaisten rintama mutta tähän asti onnistumatta.

Amerikan työväki vaatii yleislakon julistamista

Hallituksen estetuomio rautatielakkolaisia vastaan suututtaa ja vanhoillisia johtajiakin.

Washington. — Yliprokuraattori Daugherty, ottaessaan injunktionin rautatielakkolaisia vastaan, on ottanut jyrkimpiä askeleita mitä kansakunnan historia tietää hallituksen taholta otetun lakkolaisia vastaan.

Hallitusherrain kuristustoimenpiteet kasvattavat työväen solidarisuutta.

Prokuraattori Daughertyn estetuomio on aiheuttanut työväenjoukkojen ja yksimpä A. F. of L:n vanhoillisten johtomiestenkin taholta mitä vakavimpia protesteja ja uhkauksia. «Oikeusdepartementin toimenpide suurentaa maan lakossa olevien ja lakosta ulkona olevien työläisten solidarisuutta enempi kuin mikään muu toimenpide», lausuu Samuel Gompers, A. F. of L:n presidentti.

Työläisjoukot vaativat yleislakkoa.

Gompers lausuu samalla, että suuret työväen joukot kautta maan vaativat yleislakon julistamista protestiksi hallituksen estetuomiota vastaan äänekkäämmin kuin milloinkaan ennen. A. F. of L:n toimeenpaneva komitea kokoontuu t.k. 9 päivä täällä, jossa kokouksessa lukuisilta järjestöiltä tulleet yleislakkovaatimukset tulevat alistettavaksi toimeenpanevalle komitealle. Samalla kuitenkin ilmoitetaan, ettei toimeenpanevalla komitealla ole valtaa kutsua yleislakkoa, mutta se voi sitä suosittaa, ja työväenvirkailijat sanovat, että «Gompersin tarvitsee ainoastaan antaa merkki, jolloin koko maan työväki on valmis yleislakkoon.»

«Injunktionihallitus.»

Masinistien union presidentti Wm. Johnston lausuu estetuomion johdosta:

«Hallituksen koko voimakoneisto on tähdätty lakkolaisia vastaan, rautatieyhtiöitten puolesta. Koko hallitus on muodostunut estetuomihallitukseksi. Mutta työläisten on vain pysyttävä pois työstä ja rautatieliikenne on hyvin pian täydellisen halvaannuksen vallassa.

Gompers selittää, että tämän estetuomion kautta on rikottu Claytonin trustivastaista lakia, jonka mukaan kellään tuomarilla ei ole oikeutta myöntää estetuomiota työläisten ja työnantajain välisissä riitaisuuksissa. Hän lausuu edelleen, että tästä estetuomiosta puuttuu vain määräystä että työläisten on palattava töihin rangaistuksen uhalla.

Työläisiä ei voida taivuttaa injunktionilla.

Kansas City. — «Daugherty ei pääse pitkälle tällä toimenpiteellään. Meitä vastaan on jo hyökätty niin rajusti, ettei tämä injunktioni kykene taivuttamaan meitä. Me olimme jo lyömäisillämme rautatieyhtiöt ja niin astui hallitus väliin,» lausuu vaunujen korjaajien union presidentti Martin Ryan Daughertyn estuomion johdosta.

Kahdeksan lakonrikkuria saanut surmansa

Pittsburgh. — Täällä on ryhdytty toimeenpanemaan tutkimusta sen tulipalon alkulähteisiin nähden, missä 8 lakonrikkuria sai surmansa ja 11 loukkaantui vaarallisesti.

Lakonrikkurit olivat työssä Pennsylvania rautatieyhtiöllä ja nukkuivat Modoc rakennuksessa. Rakennus syttyi tuleen ja liekit pian polttivat sen poroksi. Lakonrikkurit ja muut asukkaat, joita oli noin 50 kaikkiaan olivat toisessa kerroksessa. Monet loukkaantuivat hypätessään toisesta kerroksesta kadulle.

Sekä federaalihallituksen että paikalliset viranomaiset ovat ryhtyneet toimittamaan tutkintoa tulen alkuun pääsemisestä.

Europan kapitalismi on sangen sairas mies

Eversti House sanoo aseman Europassa käyvän yhä pahemmaksi

Lontoo. — «Europan tilanne on pahempi kuin viime vuonna.» Täläisen lausunnon on antanut täällä vieraillessaan eversti House, ent. presidentti Wilsonin persoonallinen neuvonantaja. Eversti House on tutkinut koko kesän «sangen heikon potilaan vaivoja» ja hän sanoo, ettei Europaa voida virkistää millään patenttilääkkeillä.

Syyksi Europan heikkoon terveyteen hän sanoo Amerikan erillään pysyttelemispolitiikan.

Hän sanoo, ettei voi olla optimistinen Europan tilanteen parantumiseen silloin, kun ottaa huomioon Venäjän kaaoksen, Itävallan toivottomuuden ja Saksan markan alentumisen ja samalla Englannin ja Ranskan välien kärjistymisen.

Eversti on sitämieltä, että Amerikan täytyy ennemmin tai myöhemmin ryhtyä auttamaan Europaa jaloilleen. Ainoastaan Britannian hän uskoo Europan maista olevan kykenevän tulevan omin avuin toimeen.

15,000 venäläistä palaa kotimaahan maanviljelijaksi

Soviettihallitus on varannut kahdeksan miljoonaa eekkeriä rikasta suurtuotannolliselle koneviljelykselle sopivaa maata Amerikasta saapuvien kansalaistensa käytettäväksi.

Saapuneiden tietojen mukaan, jotka on vastaanottanut A.A. Heller, vakuuttaa Venäjän hallitus, että se on valmis ottamaan vastaan 15,000 takaisin siirtyvää kansalaistaan tästä maasta, jotka haluavat muodostaa maanviljelysosuuskuntia. Saatuaan näma tiedot on A. Heller Technical Aid järjestön välityksellä ryhtynyt toimimaan siihen suuntaan, että ennen kevättä 15,000 venäläistä on siirretty kotimaahansa.

Yleistä siirtolaisuutta ei kuminkaan vielä sallita, mutta ainoastaan täällä osuustoiminnallisiin ryhmiin muodostuneina otetaan vastaan yllämainittu määrä. Jaettuna noin kahteensataan eri ryhmään ja varustamalla ne kukin 50,000 dollarin pääomalla ajanmukaisen koneiston ostamiseksi, jotta kykenevät hankaluuksitta ryhtymään keväällä työhön, järjestetään nämä tuotantokommuunit.

Venäjälle siirtyminen on saanut jo osakseen suurta mielenkiintoa ja kun vuoden sisällä siirretään nuo 15,000 maanviljelijää ajanmukaisine koneistoineen, niin muodostavat ne etujoukon amerikalaisen työtehon ja tekniikan kehitykselle Venäjällä. Paitsi venäläisiä, sallitaan muitakin kansallisuuksia siirtyä, sikäli kuin ne muodostavat tällaisia osuustoiminnallisia joukkueita.

Rautatiepalkkalautakunta erimieltä

Ottawa. — Canadan rautatiekonepajatyöläisten sovintolautakunta on lähettänyt enemmistön ja vähemmistön raportin työdepartementille työläisten ja yhtiöitten välisessä palkkariidassa. Puheenjohtaja Alexander Smith ja Isaac Pitblado, yhtiön edustaja, ovat laatineet enemmistön raportin, kannattaen palkkojen alennusta, kun taas union edustaja James Simpson vastustaa kokonaan palkkain alennusta.

Tämän sovintolautakunnan esitykset eivät ole sitovia kumpaankaan riitapuoleen nähden, vaan on sillä ainoastaan esitysoikeus.

Länsi-Canadassa poikoteerataan union miehiä

Calgary. — United Mine Workersin piirisihteeri Robert Peacock ilmoittaa, että Hillcrestin kaivoksilla on vielä noin 300 kaivosmiestä lakossa, protesteeraten union miesten poikoteerausta vastaan, jota yhtiö harjoittaa.

Kreikan armeija yhä peräänty-mässä

Englanti kiirehtii rauhanneuvotteluja. Kreikan armeija määrätty pysäyttämään vihollisen eteneminen.

Smyrna. — Kreikkalaisten sotajoukkojen pako Vähässä Aasiassa jatkuu Ushekia kohti. Tuhannet naiset ja lapset pakenevat armeijan mukana, peläten joutuvansa vihollisen jalkoihin.

Englanti hyväksyy Ranskan ehdot.

Lontoo. — Viime perjantaina lähetti Englannin hallitus nootin Ranskalle, jossa suostuu Ranskan ehtoihin Venicen rauhankonferenssin koolle kutsumisen suhteen. Ranskan pääasiallisimpana vaatimuksena on että, Englanti luopuu aserauhavaatimuksesta ja ettei konferenssi poikkea n.k. Pariisin ohjelmasta, ilman etteivät liittolaiset siitä yhteisesti päätä tehdä poikkeuksia. Ranskan ja Englannin nyt päästyä yksimielisyyteen, tulevat liittolaisten korkea-komissionerit Konstantinopolissa lähettämään kutsun konferenssiin sekä Kreikalle että Turkille.

Määrätty pidättämään vihollinen.

Ateena. — Kreikan armeijan ylipäällystö on lähettänyt Kreikan armeijan komentajalle Vähässä Aasiassa määräyksen, pysäyttää vihollisen eteneminen Ushek rintamalla.

Liittolaiset lakkauttavat saksalaisia sanomalehtiä

Berliini. — Täällä pidetään liittolaiskomissionin toimenpidettä Kölnin Gazetten nelјäksi päiväksi lakkauttamisesta oikeudettomana sekaantumisena Saksan sanomalehdistön vapauksiin nähden. Lakkauttamisen syyksi ilmoittaa liittolaiskomissioni mainitun lehden julkaiseman toimituskirjotuksen, jossa käsitellään Ranskan menettelyä sotakorvauskysymyksessä. Kölnin Gazette on yksi Saksan johtavimpia sanomalehtiä.

Liittolaiskomissioni on niinikään väliaikaisesti lakkauttanut Die Freiheit nimisen Dusseldorffissa ilmestyvän kommunistilehden sen johdosta, että tämä julkaisi saksalaisten ja ranskalaisten radikaalien yhteisen julistuksen, missä työläisiä kehoitetaan protesteeraamaan Versaillesin rauhansopimusta vastaan. Niinikään on sama komissioni lakkauttanut Kölnin kommunistilehden syystä että tämä julkaisi kirjoituksen, missä loukattiin Irlannin vapaavaltion edesmennyttä armeijan ylipäällikköä Michael Collinsia.

Hyvä vuodentulo ei auta maanviljelijää

St. Catharines. — Pluumun kasvattajat täällä valittavat, että hedelmäsato on ehkä liian hyvä, koituakseen heille hyödyksi. Hedelmäviljelijät sanovat rahdin olevan liian kalliin. Korista pluumuja täytyy suorittaa 18—20 senttiin rahtimaksua, lähettäessä täältä Montrealiin, kun tähän lasketaan 5 s. koria kohti poimijoille ja 7—8 senttiin korin hintaan, ja hedelmänviljelijä saa Montrealissa korista 40 senttiä, edellyttäen, että ne saapuvat sinne hyvässä kunnossa, niin jää hänelle ainoastaan 6—7 senttiä koria kohti, jonka takia monet hedelmäviljelijät laskevat ,että on parempi antaa pluumujen mädätä poimimatta.

Aselaiva pidätetty Irlannin rannikolla

Cork. — Brittiläinen torpeedonhävittäjä pidätti sunnuntaina lähellä Corkin satamaa höyrylaivan, mikä oli lastattu aseilla ja ampumatarpeilla. Kaapattu laiva oli matkalla Irlannin länsirannikolle ja oli lähtenyt alkujaan Hamburgista. Laiva saatettiin Dubliiniin ja annettiin väliaikaisen hallituksen viranomaisten huostaan.

Aselähetyksen uskotaan olleen Irlannin tasavaltalaisille.

Ranska neuvotteluihin Neuvosto-Venäjän kanssa

Loppu yhteistoiminnasta valkoisten kenraalien kanssa?

Kristiania 28/7. — «Sosialidemokratenille» ilmoitetaan Wienistä:

Ranska muuttanee perinpohjin ulkopolitiittista kurssiaan. Se pitäisi suunnattaman sovinnollisuuden linjalle Saksan ja Venäjän kanssa. Kirjallinen ilmoitus lähellä olevasta lähestymisestä Ranskan ja Venäjän välillä on saapunut Belgradissa kokoontuneille vastavallankumouksellisille piireille, joissa ilmoitus on herättänyt suurta hämmästystä. Kirjeenvaihtaja on saanut seuraavat tietonsa henkilöiltä, jotka ovat varsin lähellä vastavallankumouksellisia venäläisiä piirejä, jonka vuoksi niitä voidaan pitää varmoina.

Piakkoin kohtaavat toisensa Tshitserin ja muudan tunnettu ranskalainen politikoitsija, joka tulee neuvottelemaan Poincaren kontrollin alaisena. Suunnitellun kohtauksen paikkaa ei ole vielä määrätty. Oletetaan kuitenkin, että se valitaan Sveitsistä, ehdollisesti myös Saksasta taikka Venäjältä. Konferenssin jälkeen tulisi sama ranskalainen neuvottelija ranskalaisen taloudellisen komitean johtajana matkustamaan Venäjälle. On todenmukaista, että suunnitellut neuvottelut tulevat johtamaan Ranskan ja Neuvosto-Venäjän väliseen kauppasopimukseen. Haagin konferenssin luhistusta seurataan Ranskan ulkoministeristössä levollisesti ,täällä kun ollaan sitä mieltä, että yksityissopimusten aika Venäjän kanssa on tullut.

Asiantuntijat osoittavat monien merkkien viittaavan muutokseen Ranskan politiikassa ja että lähin aihe nyt otettuun askeleeseen riippuu siitä, että upseerikunta, joka on ryhmittynyt Fochin ympärille, on saanut siirtyä syrjään niiden tieltä ,jotka kannattavat vanhaa Joffrea. Uusi poliittinen kurssi sisältäisi niinikään ,että Saksa saisi joukon helpotuksia ja että aletaisiin noudattaa joustavampia metoodeja. Ranska lienee täten lopullisesti rikkonut suhteensa Venäjän vastavllankumouksen kannattajiin. Haagin konferenssissa lienee tehty salainen päätös Kansain Liiton kautta valittavasta valtuuskunnasta, joka tulisi matkustamaan Balkanille valvomaan Wrangelin joukkojen evakuointia. Nämä valkoiset armeijat, jotka eivät ole olleet iloksi kellenkään, eipä edes vastavallankumoukselle, tulisivat jo elokuussa matkustamaan Venäjälle.

Kuusi Chicagossa vangitusta laskettu vapaaksi

Viimeksi tullut New Yorker Volkszeitung tietää kertoa, että niistä 15:sta ammattiunioitten Valistusliiton kokoukseen saapuneesta henkilöstä, jotka viime viikon lopulla Chicagossa vangittiin, on kuusi laskettu vapaalle jalalle ja neljä on pidätetty ilman että niitä vastaan olisi mitään määriteltyä syytöstä nostettu.

Earl Browderille on määrätty $5,000 takaus, mitä kuitenkaan ei vielä ole pystytty hankkimaan. Viranomaiset yrittävät hänet luovuttaa Michiganin valtioon, missä kuristuslakia aikaisempien ennakkovalmistusten perusteella helpommin voitaisi käyttää. Luovutusta vastaan taistellaan kuitenkin niin kipeästi kuin voidaan ja on kyseenalaista, voivatko viranomaiset noin vain vastoin kaikkia oikeuksia ja mielivaltaisesti luovuttamista toimeenpanna.

Vastalausekokouksia järjestetään New Yorkissa.

Kansallinen puolustusliitto on ryhtynyt järjestämään voimakasta vastalauseitten tulvaa kautta maan. Ensimäinen protestikokous pidetään New Yorkissa syysk. 1 p. klo 8 illalla Central Opera Housella 67 katu ja 3rd ave. Tämän protestikokouksen järjestämiseen ottaa osaa myöskin Civil Liberties Union ja puhujina tulevat esiintymään Roger Baldwin, Norman Thomas, Louis Engdahl, Elizabeth Flynn ja Fred Biedenkapp.

Avustusjärjestöt toimivat parhaillaan mitä tarmokkaimmin vangituille takauksien hankkimiseksi.

Kovanhiilenkaivajain lakko päättymäisillään

Kaivosten omistajain ja union edustajain kesken saatu aikaan sopimus.

Philadelphia. — Kovanhiilenkaivajain palkkakomitea hyväksyi maanantaina alakomiteansa kaivosten omistajain kanssa tekemän sopimuksen ja päätti kutsua keskiviikoksi kolmen piirin konventionin, jossa sopimus alistetaan unioitten edustajain hyväksyttäväksi. Konventioni tullaan pitämään Wilkesbarressa, W, Va.

Sopimukseen sisältyy, että union miehet palaavat töihin entisellä palkalla ja tulee sopimus kestämään elokuun loppuun 1923.

United Mine Workersin presidentti John L. Lewis uskoo, että konventioni tulee hyväksymään sopimuksen ja union miehet palaamaan hetimiten.

Ystävällisempi ääni Venäjää kohtaan

Yhdysvaltain hallitus jo taipuvainen tunnustamaan neuvostohallituksen.

Washington. — Venäjän kysymystä katsellaan Valkeassa Talossa jo suopeammin. Presidentti Harding on sitämieltä, että neuvostohallitus tulee hyväksymään Yhdysvaltain hallituksen esityksen teknillisen komissionin lähettämisestä Venäjälle tutkimaan taloudellisia olosuhteita. Tälläisen komissionin lähettämisen uskotaan taas luonnostaan lähentävän Neuvosto-Venäjän tunnustamista. Ja että aika tälläiselle lähentymiselle on tullut, siihen nähden on virallisissa piireissä annettu seuraava selitys:

1. — Yhdysvaltain hallitus on laatinut yleiset perusteet mille Neuvosto-Venäjän tunnustaminen saatetaan laskea.

2. — Neuvostohallituksen taholta on jo annettu selitys, josta käy ilmi, että se on jo täyttänyt monet näistä ehdoista, kuitenkin samalla tunnustaen, ettei kaikkia niitä ole vielä täytetty.

3. — Venäjän taloudellinen elämä voidaan uudestaanrakentaa ainoastaan ulkomaisen pääoman avulla kehittämällä Venäjän luonnonrikkauksia.

4. — Jotta tälläinen ulkomaisen pääoman sijoittaminen Venäjällä tulisi turvatuksi, täytyy sen saada vissejä takuita Amerikan että Venäjän hallitukselta.

5. — Koska Venäjän hallitus on taipuvainen amerikalaisen pääoman saantiin ja koska Yhdysvallat vuorostaan on halukas sijoittamaan pääomaa Venäjälle, on tarpeellista tietää mitä takeita se voi antaa sijoittajille, samoin kuin Venäjän hallituksen on tarpeellista tietää mitä takeita se voi antaa.

Englannin työväki sanelee vaatimuksiaan

Lontoo. — Kritiseeraten hallituksen toimenpiteitä työttömyyskysymyksessä, työväenpuolue sanelee hallitukselle seuraavia vaatimuksia:

1. On ehkäistävä alaikäisten työskentely teollisuuksissa;

2. laillisesti säädettävä maksimi työaika 44 tunniksi viikossa;

3. tarkistettava hallituksen kon rahdit seuraavan kymmenen vuoden ajaksi ja pantava yleisiä töitä käyntiin heti;

4. laadittava viisivuotinen ohjelma asuntorakennusten valmistamista varten;

5. ryhdyttävä rautateitten ja laivaväyläin korjaustöihin;

6. uudestaan järjestettävä maanten raivaus kautta maan maanviljelyskomissionien välityksellä; ja

7. lisättävä teitten rakennusta ja teitten korjaustöitä.

Tämän yhteydessä mainittakoon että hallitus joku päivä sitten työttömyyskysymyksen yhtenä keimpänä ratkaisukeinona väestön siirtämistä siirtomaihin.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

H. PURO,
Vastaava toimittaja.

VAPAUS

(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c. palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c. lisää jokaiselta muistovärsyltä; nimenmuutosilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa; avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksikertaa; syntymäilmotukset $1.00 kerta; halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolmekertaa. — Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamjesten joille on takaukset.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeehoitajan personallisella nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkenhoitaja.

Vapauden konttori ja toimitus on Liberty Building, Lorne St., Puhelin 1038. — Postiosote:
Box 69, Sudbury, Ont.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Lakot Espanjassa ja Portugalissa

Ilmoitukset suurten lakkojen puhkeamisesta Espanjassa ja Portugalissa eivät ole odottamattomat. Tiedetäänhän, että Espanjan työolot ovat suunnilleen yhtä kurjat kuin voitettujen maiden, ja Espanjan esiintyminen kaikissa viime aikaisissa kansainvälisssä konferensseissa varsinkin mitä työväenkysymyksiin tulee on osoittanut, että perimmäinen taantumus on siellä vallan päällä koettaen mihin hintaan tahansa murskata kaiken mikä haiskahtaakin vapaamieliseltä. Maan valkoinen terrori vetää myös vertoja minkä maan porvarisväkivallalle tahansa. Marokon sodan synnyttämä kriisitilanne ja yhä huonontuva kauppa-asema on johtanut maan samaan asemaan kuin missä se oli 54 vuotta sitten, jolloin kuningatar Isabella kukistettiin, ja alkoi nk. liberaalisen politiikan aika, mikä politiikka suuntautui varsinkin pappisvaltaa vastaan. Samat ilmiöt ovat tunnusomaisia nyt kuin vuonna 1868 sillä eroituksella, että liberaaleista on vuorostaan tullut mustimpia taantumuksellisia työväenluokkaa vastaan. Kaikki työläisten lakkoliikkeet on tukahutettu verisesti, ja täytyy koko Espanjan työväenliikkeen suurin piirtein toimia maan alla.

Espanjan huono kauppa-asema näyttäytyksen siinäkin häikäilemättömässä painostuksessa, mitä sen taholta harjoitettiin Norjaa kohtaan, millä tämä pakotettiin rikkomaan kieltolakinsa ja tuottamaan vuosittain maahan 4 miljoonaa litraa viinejä. Suurin osa Espanjan kauppabalanssista pohjautuukin viininvientiin ja viininviljelys on poliittisesti vaikutusvaltaisin. Työväenliike maassa on hajanainen. Teollisuuskeskuksien kommunistiset virtaukset on väkivaltaisesti tukahutettu, sts. painettu maan alle. Anarkistis-syndikalistisella liikkeellä on myös maanperänsä.

Portugalissa ovat olosuhteet suunnilleen samallaiset, joskohta perustuslaki täällä on «vapaampi.»

Nyt puhjenneet lakot ovat ensi kädessä vastarinnantekoa palkkainpoljentaa vastaan mutta samalla käyvät ne protestista yhä jatkuvaa ja häikäilemättömämmäksi käyvää vainoa vastaan. Lyhyistä sähkösanomista ei saa mitään selvää kuvaa asemasta, mutta itse niiden lyhyt asu osoittaa, että kysymyksessä on varsin vakavat tapahtumat, eikä erehdyttäne, jos oletetaan, että kummankin maan pääkaupungissa ja maaseudulla on suoritettu verisiä näytelmiä, kuten tavallisesti vastaavissa tilanteissa. Sensuuri ja piiritystila ovat nopeasti suoritettuja toimenpiteitä näissä porvaristaantumuksen maissa, ja sen vuoksi ovat viralliset valheet «täydellisestä levollisuudesta» aivan liian läpinäkyviä.

Englannin kaivostyöläisten konferenssi

Englannin kaivostyöläisliitto piti vuosikonferenssinsa viime heinäkuun lopussa. Englannin kaivoksissa työskentelee suunnilleen 1,094,000 työläistä ja näistä oli kongressissa edustettuina 162 valtuutetun kautta 823,460.

Puheenjohtaja Herbert Smith koetti erittäin helkossa ja erittäin taantumuksellisessa puheessaan puolustaa nälkäsopimusta työnostajien kanssa. Puheen ytimenä oli, että työläiset mene tiedä vaikkapa vuoden perästä saisivat paremmat ajat, — tarkalleen samaa, mitä hiilikiskurit olivat luvanneet työväenjohtajille vuosi sitten!

Sopimus sisältää, että työläisillä on 20% paremmat palkat kuin vuonna 1914 samaan aikaan, kun elintarpeet ovat 60% silloisia kalliimmat! Useimmat kaivostyöläiset työskentelevät palkasta, joka reaaliarvoltaan on 60% alhaisempi kuin vuonna 1914. Herra «työväenjohtaja» Smithin puhe oli jopa niin taantumuksellinen, että itsepä porvarillinen «Manchester Guardian» arvosteli sitä johtavassaan, lausuen m.m.:

«Minimipalkka, joka ei riitä minimitarpeisiin, ei ole suuren arvoinen. Rautatieläisen miniimipalkka on suunnilleen kaksi kertaa korkeampi kuin ennen sotaa, kaivostyöläisten vain 20%. Kun elinkustannukset ovat kohonneet noin 80 prosentilla, merkitsee tämä ero, että samaan aikaan kun rautatieläinen elää huomattavasti paremmin, on kaivostyöläisten asema niin huono, että monet heistä voisivat aivan yhtä hyvin elää vaivaisavulla.»

Ylläoleva lausunto osoittaa, että mainitun porvarilehden toimittajakin sopisi paremmin kaivostyöläisten johtajaksi kuin kaivoskuninkaiden salakavala voitonvalvoja, herra Smith.

Tärkein mitä tällä arvon kapitalistiluutnantilla oli suositeltavana kaivostyöläisille, oli että nämä pitäisivät huolta siitä, että alahuoneeseen saataisiin niin monta työväenedustajaa kuin suinkin mahdollista. Tulevissa vaaleissa oli heidän muka pyrittävä saamaan parlamenttiin 60 edustajaa.

Öljylämmityksen ääretön kehittyminen ja amerikalainen hiilikilpailu eivät missään tapauksessa salli, että englantilaiset hiilikuninkaat varaisivat työttömille kaivostyöläisille työtä, mutta sama konkurenssi sen sijaan kyllä sallii, että Englannista lähetetään rikkurihiiltä amerikalaisten kiskurikilpailijain tueksi näiden taistelussa yliriistettyjä ja ylinälkiinnytettyjä kaivostyöläisiä vastaan maassaan, asianhaara, jossa myös herroilla Smith ja kumppanit on hyvin paikatut kätensä pyykissä. Ja sitten kun amerikalaisten kaivostyöläisten uljas vastarinta on saatu murretuksi, kuten kapitalistit toivovat, lähetetään Amerikasta taas vuoden perästä rikkurihiiltä Englantiin, jos sikäläiset kaivostyöläiset huomaavat, ettei koittanutkaan luvattu parempi aika, ja nousevat taisteluun ...

Pidätetty miekka

Radek kirjoittaa sosialivallankumouksellisten saaman tuomion johdosta:

Se, että vallankumoustribunaali on tuominnut kuolemaan tämän väärinpelaajain vararikkoisen klikin, ei kaipaa mitään selityksiä. Yksikään vallankumouksellinen työläinen ei olisi ymmärtänyt, jos tuomio olisi ollut toisellainen kuin: he ovat syypäät, ja jos heidän syylleen olisi arvioitu jokin muu hinta kuin kuolema.

Sen sijaan jää proletariaatille selitettäväksi se tosiasia, että tuomiota ei ole 24 tuntia sen langettamisesta pantu täytäntöön, että sosialivallankumouksellisten johtajat ovat hengissä, että neuvostohallitus on pidättänyt miekan, jonka vallankumoustribunaali oli kohottanut heidän päidensä päälle. Ei ole mitään selitettävää eikä puolustettavaa kuolemantuomioissa vaan siinä tosiasiassa, *ettei sitä ole pantu täytäntöön.* Neuvostohallitus on vallankumouksellinen hallitus. Se ei ratkaise lain kuolleen kirjaimen vaan *elävän vallankumouksellisen tarkoituksen perusteella.* Olemme voittaneet kansalaissodassa. Sen tietävät Venäjän työtätekevät kansanjoukot. Olemme tässä oikeusjutussa iskeneet tosiasiassa nujerretun sosialivallankumouksen puolueen, joka vielä ideana ja päämääränä elää, poliittisesti niin mäiliäksi kuin koskaan on mitään vallankumouksellista puoluetta ihmiskunnan historiassa jauhettu nuuskaksi. Kerenskin arkiston tosineet, joita tullaan levittämään miljoonissa kappaleissa, tulevat täyttämään jokaisen kunniallisen talonpojan kauhulla ja inholla. Ja neuvostohallitus sanoo tässä tilanteessa: se voi antaa sosialivallankumouksellisten puolueen johtajille teilauslykkäyksen sanan kirjaimellisessa mielessä; se voi odottaa, rohkenevatko Tshernov, Sensinov ja Kerenski tämän suominnan jälkeen vielä yrittää viskata Venäjälle sisällissodan palosoihdun. Jos he tämän tekevät, eivätkä Goz, Timofejev ja Donskoi julkisesti kiellä solidarisuuttaan heihin, no niin, silloin saavat he olla varmat siitä, että proletaarisen hallituksen ja vapauttarakastavan, työteliään kansan pitkämielisyydellä on sentään rajansa. Jos neuvostohallituksen pitkämielisyys saisi sosialivallankumouksellisten johtajat järkiinsä, niin kukaan ei iloitsisi siitä enemmän kuin itse neuvostohallitus, joka verenvuodatuksessa näkee vain puolustuskeinon.

2 ja 2½ Internationalen herrat tulevat kokemaan voitonriemua sen johdosta, että heidän painostuksensa on pelastanut sosialivallankumoukselliset johtajat. Mutta me sanomme heille täysin levollisina päin naamaa: ellei sosialivallankumouksellinen puolue luovu sisällissodan organisoinnista ja propagandasta, vakoilusta ja terrorista, silloin ei mikään ulvonta voi pelastaa heitä neuvostohallituksen rankaisevalta miekalta. Jos me nyt pidätämme tätä miekkaa, niin ei se tapahdu 2 ja 2½ Internationalen johtajain vaan miljoonain harhaanjohdettujen proletaarien tähden, jotka valitettavasti vielä juoksevat heidän ja porvarillisten sanomalehtien jälkiä. Me kommunistit olemme aina sanoneet: Mikäli vallankumoukselliset edut sen sallivat, tulemme me ottamaan huomioon jopa jälkeenjääneiden työläisjoukkojenkin harhauskon. Otammehan me lukuun jopa heidän uskonnollisen taikauskonsakin. Vetäköötvain papit siitä sen johtopäätöksen, että olemme taipuneet heidän painostuksestaan! Suuret länsi-europalaiset proletaarijoukot, joilla ei ole mitään vallankumouksellista kokeneisuutta, eivät tunne sosialivallankumouksellisen puolueen olemusta. Ne näkevät tässä vastavallankumouksellisessa puolueessa työväenpuolueen, vaikka vanha Internationalekin näki siinä vain pikkuporvarillisen vallankumouksellisen puolueen. Niinpä siis, kun asema Venäjällä sallii meidän tällä hetkellä ottaa lukuun tämän länsi-europalaisten työläisten taikauskon, niin ei tule hiustakaan putoamaan sosialivallankumouksellisten johtajain päistä, olkoonpa, että Tshernov, Sensinov ja Kerenski antavat Euroopan proletaarisille kansanjoukoille uutta havainto-opetusta. Jatkakoot he sosialivallankumouksellisen puolueen tähänastisen historian mukaista toimintaansa vastavallankumouksen agentteina, tällöin älyävät viimeisetkin europalaiset työläiset nousta sosialivallankumouksellisten johtajain langetessa kohotettuun miekkaan. Neuvostohallituksen kärsivällisyys on täten kantanut hedelmänsä.

Olemme vakuutettuja siitä, että venäläiset työläiset, huolimatta heidän vihastaan paljastettua sosialivallankumouksellista puoluetta kohtaan, ymmärtävät tämän neuvostohallituksen politiikan ja hyväksyvät sen ratkaisun.

Maailman työväenluokan nälkä

Elinkustannukset nousevat — työpalkat laskevat.

Englantilainen aikakauslehti «Economist» osoitti äskettäin viralisten numerojen nojalla, että samaan aikaan kun palkkainalennukset ovat olleet niin tuntuvat, että ne monessa tapauksessa ovat painuneet alle vuoden 1914 palkkatason, ovat elintarpeiden hinnat tämän vuoden kesäkuussa nousseet — englantilainen taulukko, jota toukokuussa osoitti 80% yli sodan edellisajan hintatason, osoitti kesäkuussa 84%. Tämä vain mitä Englantiin tulee. Lähempi tutkimus näyttää kuitenkin, että suhde on suunnilleen samallainen kautta maailman. Työttömyysnumerot ovat tosin jonkunverran laskeneet, mutta työttömyyden aiheuttama tappiotili tuotannossa näyttää johtavissa finanssi- ja diplomaattipiireissä otettavan varsin kevyesti, sillä tuotteita on vielä huomattava määrä varastossa ja mielitään tehdä vain täysin varmoja afäärejä.

Palkkain alaspainamisen, näennäisen sopimustasapainotilan johdosta työmarkkinoilla, samoin kuin niinikään näennäisesti parantuneen taloudellisen tilan johdosta luulevat työnostajat, esittäen täysin erehdyttäviä tulo- ja menonumeroja, voivansa salata suuret riistovoittonsa, jotka ovat täysin verrattavissa sota-ajan korkeimpiin voittoihin.

Näiden seikkain edelleen valaisemiseksi ansaitsee mainita, että Kansainvälisen Työtoimiston kuukausijulkaisun elokuun numerossa osoitetaan, että hintain vakiintuminen on tämän vuoden alusta lähtien käynyt useissa maissa yhä ilmeisemmäksi. Tämä ilmeni aluksi tukkukauppahintain laskun pysähtymisessä: onpa viime aikoina pantu merkille jo niiden heikkoa nousuakin. Saksassa, Itävaltaa ja Puolaa lukuunottamatta, eivät käsilläolevat elintarpeiden hintain nousua koskevat kuukausinumerot osoittaneet suurempaa kuin 2% vaihtelua verrattuna edelliseen kuukauteen. Näistä maista osoittavat Italia, Suomi, Etelä-Afrika ja Intia vähäistä nousua, kun sitä vastoin Suurbritanniassa, Belgiassa ja Italiassa (Milano) oli todettu vähäinen elintarveindeksin lasku.

Yleisessä vähittäishintojen vakautumisessa tekevät Saksa, Itävalta, Puola ja Bulgaria poikkeuksen; näissä maissa ovat hinnat jatkuvasti kohonneet ilman suurempia keskeytyksiä.

Eri maiden vuokria koskevat numerot puolestaan osoittavat, että ne ovat joko nousemassa taikka ainakin pysyvät nykyisellä tasollaan; vain Yhdysvalloissa on voitu panna merkille heikkoa vuokrainlaskua.

On paikallaan huomauttaa, ettei Kansainvälisen Työtoimiston aikakauslehti josta edelläolevat tiedot ovat kotoisin, ole saanut käytettäväkseen viimeisiä numeroja Englannista, minkä vuoksi se on käyttänyt edellisen kuukauden numeroja, jotka todella osoittavat elintarpeiden hintain laskua. Sitäpaitsi varoo toimisto seulomasta palkkain ja työttömyyden suhdetta elinkustannuksiin — olisi varsin epämieluttavää tutustua tähän kysymykseen, samoin kuin riistovoittoonkin.

Kriittillisen nälänhädän alku.

Englannin osalta voidaan mainita, että mm. Hodges, kaivostyöläisten tunnettu johtaja, on selittänyt, että kaivostyöläisten nykyiset palkat — niinmuodoin se palkkain alaspainaminen, jonka hän itse joudutti vuoden 1920 «mustan perjantain» petollisella päätöksellä — **muodostavat brittiläisen nälänhädän alun.** Kaivosteollisuus, joka on Englannin tuottavin taloudellinen tulolähde, maksaa työläisilleen niin kurjat palkat, etteivät monet tuhannet saa senkään vertaa kuin niinikään varsin kehnosti palkatut maatyöläiset, joiden merkitys Englannin taloudelliselle elämälle on suhteellisen pieni, Englanti kun ei ole mikään maanviljelysmaa sanan varsinaisessa merkityksessä. Hodges tukee lausuntoaan joukolla numeroja: niinpä saavat useimmat nk. päivätyöläisistä, niistä, jotka työskentelevät päivänvalossa vain 20% enemmän kuin 1914. Toiset ovat vähän paremmin palkattuja. Verrattuna vuoteen 1921, jolloin päiväpalkka oli 17 shillingiä, saavat työläiset nyt tyytyä 8 shillingiin 5 penceen, sts. puoleen, jne.

Ja nyt pitäisi kiristäjähiiliparoonien ja työväenedustajain kesken pidettämän neuvotteluja työläisten ennenkuulumattoman sikamaisten kurjuussuhteiden pohtimiseksi!

Ja kaikkea tätä on tarkattava sen seikan valossa, että Englanti paraikaa vie suunnattomia hiilimääriä Amerikaan sikäläisen hiililakon perusteella ja että hiilen hinta on viimeisten kuukausien aikana huomattavasti kohonnut. Lisäksi on otettava huomioon, että englantilaiset kaivostyöläiset kuuluvat samaan järjestöön kuin amerikkalaisetkin — Internationale Mine Workersiin. Tällöin ehkä saadaan silmät auki näkemään se ääretön jättipetos, mitä työväenjohtajat suorittavat, kun he tietoisina taloudellisista olosuhteista ja suuret tuomitsevat mahtisanat suussa kehottavat työväenluokkaa rauhallisiin sopimuksiin mitään häikäilemättömän työnostajaklikin kanssa. Sillä milloin tulee kysymykseen johdettavain työläisten toiminta, taistelu nylkijävaltaa vastaan, ryömivät nämä mahtipontiset herrat johtajat kurjina raukkoina kaikellaisten verukkeiden ja sopimuspykäläin suojaan. Ja kerrassaan mahdotonta on saada heidät näkemään taloudelliset ja työväenkysymykset kansainvälisyyden näkökulmasta. Heille on Englanti taikka Amerikka taikka Ranska jne. enemmän kuin koko kansainvälinen proletariaatti ja sen vuoksi voi jatkua sellainenkin, että toisen maan työläisiä käytetään rikkureina toisen maan taistelevien työläisten taistelun murskaamiseksi taikka palkkojen polkemiseksi. Missään tapauksessa ei tehdä muuta kuin protesteerataan vaisusti.

Samat ilmiöt Amerikassa.

Muudan porvarillinen uutistoimisto ilmoittaa todetuksi, että «tavarain hinnat kohoavat» mutta että «suuret väestökerrokset eivät parhaalla tahdollaankaan voi ostaa, jos hinnat nopeasti kohoavat.» «Vaikka palkat ovatkin jonkunverran nousseet (?) ovat ne joka tapauksessa alhaisemmat kuin kaksi vuotta sitten. Pakollinen työttömyys on velkaannuttanut työläiset taikka pakottanut heidät kuluttamaan säästörahansa.... Vaikeuttava tekijä on myös tilanne työmarkkinoilla. Monet työkonfliktit Amerikassa tulevat varmaan osoittamaan vaikutuksensa vähentyneessä tuotannossa ja rajoittuneessa tuotteiden jaossa kauttaaltaan».

Toimisto tosin varoo lähemmin kajoamasta palkkakysymykseen ja työttömyyteen, sanamuodot ovat varovat, mutta on helppo havaita, että toimisto on varsin selvillä siitä, että Amerikan työväenluokan asema on hirvittävä, sekä että dollarikuninkaat Gompersin tyyppiä olevain työväenjohtajain, palkattujen rikkurisalapoliisien, lahjottujen politiikkojen ja koko hallituskoneiston avulla tekevät kaikensa työläisten vastarinnan murskaamiseksi. Mitä tulee siihen, että työpalkkoja olisi Amerikassa kohotettu, on tämä tieto otettava varsin varovaisesti vastaan, sillä toimeenpannut korotukset ovat tapahtuneet aloilla, jotka eivät lainkaan, taikka sitten varsin vähän vaikuttavat yleiseen taloudelliseen tilaan, ja kaiken lisäksi ovat korotukset puhtaintaan «bluffia», kun ne ovat tehdyt vasta sitten, kun **palkat ensin oli näillä aloilla laskettu jopa 60 prosentilla.**

Kun ei lisäksi europpalainenkaan tilanne tee mahdolliseksi menekkiä, mikä olisi omiaan lisäämään tuotantoa, niin on helppo ymmärtää, että Yhdysvalloissa viime vuonna todettu nousu on näennäistä luonnetta ja että todellinen lasku alkaa vasta nyt.

Yhdysvaltain jättityötaistelut.

Tätä nykyä on yli miljoona kaivostyöläistä ja rautatieläistä taistelussa Yhdysvalloissa. Lisäksi tulee kokonaisia joukkoja muita työläisiä. Tämä merkitsee taloudellisesti, että miljoonia päivätöitä menee hukkaan ja tuotanto niinmuodoin vähenee vastaavassa määrässä. Mutta se merkitsee myös, että vähentyneellä tuotannolla on menekkinsä, jotta tuotantoelämä voisi jatkua. Mitä siis tehdään tällöin? Jotta kiskurit saisivat täytetyiksi hartaat toivonsa alhaisista palkoista ja korkeista voitoista hämätään sillä, että kansainväliset markkinat eivät siedä, että palkat pysyisivät nykyisellä tasollaan ja että hintain «yleinen lasku» pakottaa huomattaviin palkanalennuksiin. Ja ammatilliset työväenjohtajat hyväksyvät ilman muuta tämän, istahtavat saman pöydän ääreen työnriistäjien ja heidän liittolaistensa, kapitalististen hallitusten kanssa, ja sitovat työläiset pakkosopimuksilla. Samaan aikaan iskevät työnostajat kansainväliset korttinsa pöytään ja pakottavat muiden maiden työläiset sopimustensa nojalla näiden maiden työnostajain kanssa tukemaan taistelua työläisten palkka- ja työsuhteita vastaan. Siten on ollut laita kaivostaisteluissa Amerikassa ja Englannissa viime ja tänä vuonna. Ja työväenjohtajat ovat tietoisia tästä, mutta pitävät tiukemmin kiinni sopimuksista kuin työläisten oikeudesta saada riittävä palkka työstään. Ja sitten tuotetaan muista maista, jotta saadaan tyydytettyä kaikkein välttämättömin tarve. Mutta elintarpeiden hinnat kallistuvat ja työtätekeväin kansanjoukkojen ostovoima käy palkkainalennusten ja työttömyyden kautta yhä heikommaksi.

Mutta tähän juuri pyrkinevätkin herrat amsterdamilaiset työväenjohtajat. Ellei niin olisi laita, kävisivät he «taisteluaan» muulla tavalla kuin tolkuttomalla suunsoitolla ja paperivallankumouksilla. He mielivät tietysti ensi kädessä vakauttaa kotimaisten kapitalistien aseman kapitalistisilla maailman markkinoilla ja näiden tähden mieluummin uhrata työläiset ja näiden omaiset, alistaa nämä nälän vaivoihin ja kaikkinaisiin kärsimyksiin, tehdä mieluummin tämä rengingpalvelus kapitalisteille, kuin ettaa lujittaa työväenluokan jestöjä kansainvälisesti häikäilemättömän taistelun käymiseksi kalismia vastaan.

Tällaisten tosiasiain silmien sä ollen luulisi työväen vihd saavansa silmänsä auki näke että tällaiset työväenjohtajat täysin pätemättömiä kansainv työväenliikkeen johtajina. L jo olevan kavallusta tarpeeksi

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Smk. 44:00 Canad dollari

LÄHETYSKUSTANNUKSET:

LÄHETYSKULUT: 40c lähetyksistä alle $30; 50c lähetyks. $ 40; 60c lähetyks. $40—$60; 75c lähet. $60—$100. Yli dan dollarin 25c sadalta dollarilta lisää. — Sähkösano lähetyksille $3.50 lisämaksu.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. T. Hill, 957 Bro view Ave.

Rahavälityksenne ovat Suomessa maksetut vastaanottajille meroon 1378 asti viimeiset niistä elok. 12 p.

Piilettejä Suomeen ja Suomesta tänne

Tiedustelkaa hintoja y. m.
Suurimpien valtamerilinjojen valtuutettu asiamies.

VAPAUS,
BOX 69, SUDBURY, ON

Pilettiliike tehtävä J. V. Kannaston nimessä.

Työväen taistelurintamalta eri maista

Kapitalistinen Neuvosto-Venäjän rosvoaminen

maailmantalouden uudelleen rakentamisen naamion varjolla.

Kommunistisen Internationalen toimeenpaneva komitea on antanut julistuksen, jossa osoitetaan kuinka päättynyt Haagin konferenssi, jonka piti olla kapitalistisen maailman viimeinen yritys tehdä «rauha» Venäjän kanssa ja panna alulle Venäjän taloudellinen «uudelleen rakentaminen», ilmenihe kyynillisenä yrityksenä tehdä Venäjän työläiset ja talonpojat maailmankapitaalin orjiksi. Tämän yrityksen torjui neuvostohallitus horjumattomalla vastarinnallaan.

Julistuksessa todetan sitten, että Neuvosto-Venäjä olisi ollut valmis ostamaan suurilla myönnytyksillä rauhan kapitalistisen maailman kanssa, jotta Venäjän työväenluokka ja talonpojat olisivat raskaiden asetaistelujen, nälän ja kärsimyksen jälkeen päässeet vihdoinkin palaamaan rauhalliseen työhön.

Mutta Neuvosto-Venäjän ehdotukset kaikuivat kuuroille korville; kapitalististen valtioiden edustajat vaativat kaikkien tsaarin ja Venäjän porvariston velkain ehdotonta tunnustamista ja pikaista suoritusta. He vaativat tehtaiden ja kaivosten ehdotonta takaisin luovuttamista; he kuroittivat käsiään kohti Venäjän luonnonrikkauksia saadakseen vakuuksia velkain suorituksesta. Jos Neuvosto-Venäjä olisi tähän suostunut, ei se olisi tehnyt ainoastaan nyt eläviä Venäjän työläisiä ja talonpoikia ententen orjiksi vaan olisi luovuttanut Venäjän työtätekevän kansan tulevatkin sukupolvet niiden täydellisen riiston alaiseksi. Tähän suostuminen merkitsisi, että Venäjän vallankumous pelastaakseen silkan henkensä luopuisi tämän henkensä tarkoituksesta, luopuisi olemasta kansainvälisen proletariaatin esitaistelija. Merkitsisi, että on totta, mitä 2 ja 2½ Internationalen karkulaiset ja ylioikkarit väittävät, nimittäin että Venäjän Kommunistinen Puolue, että neuvostohallitus ovat unohtaneet lokakuun vallankumouksen tunnukset ja että se on valmis henkensä hintaan rupeamaan kapitalistisen riiston vahtikoiraksi. Ehkäpä ovat porvariston edustajat, jotka ovat unohtaneet luokkansa vallankumouksellisen menneisyyden edustajat, ottaneet lukuun jopa antautumisenkin. Ehkäpä ovat 2 ja 2½ Internationalen herrat laskeneet, että neuvostohallitus on vuosikausien raskaan taistelun jälkeen vajonnut samaan alennukseen, jossa he itse ovat; mutta he ovat erehtyneet. Neuvostohallitus, joka on syntynyt proletaarisesta vallankumouksesta ja on kansainvälisen proletariaatin vapauskamppailun esitaistelija, on jäänyt uskolliseksi proletaarisen vallankumouksen periaatteille ja ottaa lukuun maailman työläisten taistelun hitaan kulun. Nämä olosuhteet kylmästi lukuunottaen oli se valmis tekemään myönnytyksiä, jotka kävivät laatuun proletariaatin diktatuurin jatkuvan olemassaolon kannalta. Mutta se on jäävämättömästi hylännyt luopumisen vallankumouksen periaatteellisista saavutuk Se on täten kieltäytynyt saatta ta Venäjän työtätekevää luo takaisin kapitalistisen ikeen Se on kieltäytynyt orjuuttar Venäjän työläisten tulevia suk via. Se on kieltäytynyt luov masta Venäjän työläisten ja t poikain hengellään puolustamia mia.

Venäjän neuvostotasavalta t lee teidän puolestanne, maai proletaarit. Torjuessaan vehk lokakuun vallankumouksen sa tuksia vastaan ei se ole puolust ainoastaan Venäjän proleta oikeuksia vaan myös teidänkin keuksianne. Maailman työl miehet ja naiset! Kaivosten ja tateiden kansallistuttamisen pu ta taistelette tekin, Englannin Amerikan proletaarit! Teollisu yhteiskunnallistuttamisen puo taistelette tekin, Saksan ja It proletaarit! Ja kun kapitalist maailma niin raivokkaasti hyök jotta neuvostohallitus luovut heille takaisin tehtaat niin ei taistele ainoastaan riistovoitos Venäjällä vaan vallankumouksel prinsiippiä vastaan, mielii te maailman proletaarit, osoittaa, sen voima on rajaton. Voi n jotka uskaltavt horjuttaa kapit min perusteita, kapitalistista tyisomistusprinsiippiä vastaan saa asettaa mitään sosialistista siippiä. Kun kapitalistit itsepi sesti kieltäytyvät Neuvosto-Ve jälle antamasta luottoa, niin ta tuu tämä siitä yksinkertaisesta tä, että kansallistetun teollisuu kehittyminen Venäjällä kum kaikki heidän väitteensä sosialis mahdottomuudesta.

Neuvostohallituksen taistelu k talistisen maailman vaatimuksia taan ei ole ainoastaan taistelua näjän vallankumouksen edelleen hityksestä, se on taistelua euro laisen sosialismin kehitykseksi, t telua teidän puolestanne, maail proletaarit! Jos neuvostohall voittaa tässä taistelussa, niin v te te nykyään vielä kapitalistis maiden proletaarit, läheisessä t vaisuudessa, kun nousette tai luun sosialismin puolesta, saada eksenne voimakkaan, proletaria johtaman Valtion, jonka äärettö talousvoimat ovat kansainväli proletaarisen vallankumouksen k tettävissä. Venäjän maatalou elvyttäminen proletariaatin hal nan alaisena on turvaava tei Saksan, Italian ja Englannin pro taarit amerikkalaisen kapita saarrolta, amerikkalaisen kapit lin, jonka kukistaminen on va ampi kuin europpalaisen.

Kansainvälisen proletariaatin v vollisuus.

Sen tähden oli teidän elinetuj ne pettämistä, että 2 ja 2½ Inter tionalet estivät proletaarisen ma mankongressin kokoontumisen nuan ja Haagin konferenssien kana; sen vuoksi oli Juudaste kun 2 ja 2½ Internationalen leh koettivat teille vakuuttaa, että ne vostohallitus oli antautunut por ristolle, että se harjoitti kapitaal tista politiikkaa, ja ettei teidän v vollisuutenanne ollut tukea sitä. S vä häpeänpuna on nouseva kasvo lenne, maailman työläiset, naiset miehet, kun näette kuinka sosia

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Punanen vaara

PUNASEN VAARAN kirjottaja, Isaac McBride on henkilö, joka useni porvarillisena sanomalehtimiehenä ja tutkijana Neuvosto-Venäjälle ja palasi sieltä bolshevikina takaisin.

Punanen Vaara kertoo erinomaisen mielenkiintoisella tavalla niistä monista seikkailuista, joiden lävitse kirjottaja on kulkenut. Siinä kerrotaan oloista puna-armeijassa, rintama- ja kasarmielämästä, päälystön ja miehistön suhteista toisiinsa, puna-armeijan suunnattomista sankariteoista, ollessaan taistelussa koko maailmaa vastaan. Tämän lisäksi kerrotaan siinä niistä vaikeuksista ja ponnistuksista joiden alaisena Neuvostohallitus on työskennellyt ja koettanut kohottaa kansan sivistystasoa ja talouselämää. Kansan mielialasta ja luonneominaisuuksista on tuossa kirjassa myöskin monta kaunista kertomusta.

Kirjan loppuosassa on elämäkerrallisia tietoja Nikolai Leninistä.

Tämän arvokkaan kirjan voi tilata Vapauden konttorista, hinta 25c.

Kehotamme asiamiehiä ottamaan tilauksia tälle kirjalle.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA, Sudbury, Ont.

Lasten kirja

Nyt on poistunut lasten lukukirjan tarve, sillä painosta on juuri ilmestynyt huomattava kirja tätä tarvetta poistamaan. Kirjan nimi on «Lasten kirja». Tarkempi ja yksityiskohtaisempi selostus on jo ennemmin julaistu lehdessämme. Kirjan hinta Canadassa on $1.15. Lähettäkää tilauksia nopeasti että voitte alkaa tuota kirjaa käyttämään sekä kouluissa että kotona.

Toveruudella VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

demokratiset puolueet ja ammatilliset johtajat teitä pettävät, kun huomaatte, että olette jättäneet puolaan venäläiset veljenne vaikeassa taistelussaan ei ainoastaan Venäjän proletariaatin vaan koko kansainvälisen proletariaatin etujen puolesta! Apua, aktiivista proletaaristen kansanjoukkojen apua puolheisiin katsomatta taistelevalle neuvostotasavallalle! Neuvostotasavallan taistelu tulee eteenkinpäin olemaan vaikea. Tosin helpottaa sitä hyvä sato omin voimin ryhtyäkseen välttämättömimpiin toimenpiteisiin proletariaatin ja talonpoikaiston aseman kohottamiseksi. Mutta koskaan ette saa unohtaa, kuinka hirvittävän suuri on hätä Venäjällä, kuinka vähäpätöinen avustus, minkä Neuvosto-Venäjä toistaiseksi on teiltä saanut. Korkeavaluuttaisten maiden proletaarien velvollisuutena on tehdä kaikkensa aineellisesti auttaakseen venäläisiä työläisveljiään. Seuratkaa amerikkalaisen räätälöimmattijärjestön esimerkki, joka on yhdessä Venäjän neuvostohallituksen kanssa perustanut järjestön venäläisen vaatetusteollisuuden kohottamiseksi ja tässä tarkoituksessa kerännyt 1 miljoonan dollarin lainan jäsentensä keskuudesta. Mutta ei ole kysymys ainoastaan talousavustuksesta. Neuvottelujen raukeamisen jälkeen Haagissa on Ranskan imperialismi varmaan ensi linjassa tekevä kaikkensa uudelleen mobilisoidakseen vasallinsa Neuvosto-Venäjää vastaan, organisoidakseen Venäjällä uusia salaliittoja, missä sitä tulevat avustamaan sosialivallankumoukselliset, 2 ja 2½ Internationalen suojatit Vastavallankumoukselliset vehkeilyt Venäjällä, ententevasallien sotilaalliset seikkailut tulevat jälleen alkamaan, ja teidän pyhänä velvollisuutenanne, kaikkien maiden työläiset, miehet ja naiset, on kaikkine voiminenne painostaa pikaista yleistä rauhaa ilman rosvousta, rauhaa ilman Venäjän kansan hartioille sälytettäviä taakkoja, rauhaa, joka ei viskaa mitään silmukkaa Venäjän kansan kaulaan vaan tarjoo sille aineellista apua. —

Sulkekaa proletaarinen yhteisrintama Neuvosto-Venäjän ympärille, ja siten ette palvele ainoastaan Venäjän proletariaatin, Venäjän vallankumouksen asiaa, vaan omaa, oman vapaustaistelunne asiaa.

Eläköön Neuvosto-Venäjä!

Alas kapitalistiset ryöstäjät!

Eläköön proletariaatin yhteisrintama maailmanvallankumouksen valloittamien asemien puolustamiseksi ja uusien valloittamiseksi!

„Riippumattomuuden" surkea loppu

Sveitsin riippumattomain keskuudessa on virinnyt keskustelu 2½ internationalen sulattamisesta noskelaisinternationaleen. Kysymystä käsitellään maan riippumattomissa lehdissä äänten kohotessa sekä puolesta että vastaan. «Volksrecht» kirjoittaa, ettei yhdistymisestä voida keskustellakaan. Kommunistit ovat tosin lehdelle varsin vastenmielisiä mutta se ei liioin saata sulattaa yhtymistä noskelaisiin yhtä kevеästi kuin Saksan riippumattomat. Lehti huomauttaakin aivan oikein, että «Toinen Internationale on tähän asti saboteerannut koko proletariaatin yhtymistä.» Lisäksi viittaa lehti 2½ Internationalen kesäkuussa antamaan julistukseen, jossa lausutaan:

«Taistelussaan kommunistista demagogiaa vastaan on Toinen Internationale kadottanut näkyvistään työväenliikkeen yleiset tarpeet ja jatkuvat edut, niin että siinä lopuksi saivat ylivallan puolueet, jotka alusta alkaen johdonmukaisina opportuniselle kokonaispolitiikalleen olivat vihamielisiä proletariaatin yhteisrintaman ajatukselle. Siten on Toinen Internationale lakkaamatta asettanut esteitä proletariaatin yhtymisen tielle».

Osa Sveitsin riippumattomista on vielä näinkin turskilla kannalla. Mutta ei kai viipyne kauan kun hekin ovat kypsiä. 2½ Internationalen miehethän eivät suurin piirtein ole muuta kuin «kunnon» sosialidemokrateja ja tullenevat tietenkin ennemmin tai myöhemmin palaamaan isäinsä tykö. Mutta ensin pitää luonnollisesti vähän sätkiä vastaan.

Osa johtajistosta, samoin kuin osa joukoista sen sijaan kieltäytynee antautumasta. Saksassa jakaantuu puolue ilmeisesti kahtia. Berlinissä on Ledebour kieltäytynyt yhtymästä sosialiluopioihin. Ja frankfurttilainen «Volksrecht» taistelee urheasti johdon petturuutta vastaan ja selittää, että kaikki yhteensulatuksen argumentit ovat vääriä ja on niiden tarkoituksena vain hiekan viskaaminen joukkojen silmiin.

Paul Lensch, entinen Karl Liebnechtin toveri, mutta nykyisin Stinneksen palkkaama lehtirakki, kirjoittaa pilkallisia sanoja «riippumattomain» viimeisimmästä kehityksestä. Hän on ilmeisesti tutustunut joukkoon yksityisseikkoja, minkä vuoksi hänen tiedonannoillaan on varma merkityksensä. Riippumaton sosialidemokratia, kirjoittaa hän, on rahallisesti horjutettu ja tuskin kykenee enää laahaamaan perässään puoluekoneistoaan moninе virkailijoineen, toimittajineen, kirjapainoineen, sanomalehtineen, jotka kaikki vaativat varoja mutta tuottavat vähän. On oletettavaa, että tilanne syksyllä, jolloin parlamenttivaalit jälleen alkavat jauhaa kalliita ja siivoja jauhojaan ,on kypsä ja että riippumattomain vasen siipikin tulee luopumaan oppositionistaan kansanpuoluetta vastaan (suuri kokoomus). Keskusta, demokratit, sosialidemokratit ovat tietenkin varsin kunnioitettavia puolueita mutta maailmantalouden kannalta yhtäkaikki vaivaisia köyhimyksiä. Niin kauan kuin Saksan teollisuuden (kiskureille) heleä ääni puuttuu heidän kurostaan, ei sen ääni voi tunkeutua maailmanpolitiikan äänten hälinän läpi.

«Heleämmin» tuskin voi soittaa suutaan kapitalistipuolueen palkkaama luopuri ja ivata sosialidemokrateja, kapitalismin omatekoisia lakeijoja!

Port Arthurin uutisia

Ollakseen Vapauden lukija, tilaaja tai lehden kirjeenvaihtaja, niin kuulut sinä joukkoon joka kysyy henkilöltä jo jonkinlaista rohkeutta, tunnustaa kannattavansa niitä menettelytapaperiaatteita joita Vapaus edustaa. Sillä me täällä «kannatusrengas» keskuksessa, olemme «roskajoukkoa» ja joudumme ankaran mielipidepainostuksen alle, syystä kun olemme joskus uskaltaneet sanoa arvostelevasti siitä «kannatusrengasmaisesta» yleismaillmallisesta vallankumouskannatuksesta, joka on ilmennyt täkäläisen kannatusrenkaan toiminnassa aivan itsenäisenä. Kyllä sitä yleensä kannatetaan vähän joka sorttia taistelutapaakin kapitalistiluokkaa vastaan, aina politiikkaan saakka. Sillä taloudellisen ja poliittisen taistelun tulee kulkea käsikädessä tai ainakin molempia niitä tarvitaan. Näin olemme kuullut jonkun kerran meitä «alhaaltapäin» johdettavan kannatusrenkaan viralliselta taholta. Ei mitenkään ole kuitenkaan neuvottu minkälaisia taistelutapoja tulisi käyttää, onhan vaan sanottu kaikki vanha huonoksi. Poliittisia taistelutapoja on arvosteltu, poikkeuksetta kaikkia. (Käsittämättä miksi on poliittinen luonne.) Olipa IWW oikeisto «alhaalta» johtajasakin kanta, virallinen, Venäjän kysymyksessäkin. Venäjän asioita arvosteltiin ankarasti niinkuin aina tekee joukot ja ryhmät, joilla itsellä on paremmat ja oloihin sopivimmat menettelytavat, on aivan eri asia onko ne koetettu jossain taloudellisessa taistelussa tai poliittisessa yhteiskunta-asioitten johdossa ja kelvolliseksi löydetty. Tai onko se vaan arvostelua jota on niin vaaraton tehdä, vallankin kaikissa Venäjän kysymyksissä, sillä silloin ollaan nykyisen valtaluokan kanssa samalla puolen barrikaadeja ja se on laillista, siis turvallista.

Alussa mainitsin että yleismaailmallinen vallankumoustoiminta on «kannatusrenkaassamme» ilmennyt itsenäisenä. Joitain aikoja taaksepäin sai s. s. järjestön ja englanninkieliset puhujat, melkein aina puhetilaisuuden, vaan sikäli kun aika kului ja tapaukset kehittyivät, väiteltiin, tultiin tuntemaan toisen puolueen ohjelma paremmin kuin ennen tunnettiin, punnittiin sitä ja löydettiin se kevyeksi. Ruvettiin asettautumaan riviin, puolustamaan omia menettelytapoja, tiivistettiin rivejä. Ja vihdoin viimein löydetään alhaaltapäin johdettu «kannatusrengas» vastustamassa Venäjän vallankumousluennoitakin. Venäjän ystävien liiton taholta pyydetään haalia puhetilaisuutta varten, kielletään kahdesti, sillä pyytäjinä esiintyy pahimmat viholliset, paikalliset s. s. o. jäsenet (joita jokuset sanoo keltaisiksi, nimittäin ne, joitten päähän viimeisten vuosien varrella ei ole mitään mutta mahtunut). Toiselta puolen käytetään poliittista kieräilyä apuna, haalia pyytämään pannaan ukrainalaiset toverit. Huone luvataan, mutta pikku sali toisesta kerroksesta, johon ääriään myöten pakkaamalla mahtuu noin 130 henkeä ja luentotilaisuuden sapoteeraus onnistui täydellisesti, vaikka samana iltana oli iso sali aivan vapaa. Luento ja kuvien näyttö ei olisi häirinnyt näyttelijöitä ollenkaan, sillä sanottuna iltana oli lukuharjotukset, jotka aina pidetään näyttämön sivuhuoneessa. Sanotusta tilaisuudesta täytyi palata oven ulkopuolelta pois lähes sata henkeä ja kuinka paljon nämä vielä palauttivat ulkoa ihmisiä kun saivat kuulla ettei sinne maksa vaivaa mennä kun ei ole tilaa. Teko oli yksi mustimpia mitä odottaa saattoi. Kyllä ne sinne mahtuu, sanottiin eräskin kerta, kun pyysimme haalia, ja sama oli kai perustelu nytkin, katsomatta asian suuremmoisuutta ja tärkeyttä. Hassuinta kaikessa tässä on se, kun tähänkin samaan tarkotukseen toimittiin taasen iltamat oikein renkaan nimessä, ei ole vielä rohjettu avoimesti ruveta kaikissa kysymyksissä vastustamaan työväen vallankumouksen tukemista, eikä joka aika. Vaan kuitenkin se on tapahtunut joka kysymyksessä mikä on esitetty Arthurin s. s. osaston taholta suoraan. Siis kaikessa tahdotaan näyttää että ollaan itsenäisiä. Toisissa iltamissa ollaan vallankumouksen puolesta, niin paljon kuin siitä voi puhua, antamatta tunnustusta poliittisille puolueille, seuraavissa iltamissa voi puhua vastaan kaikkea vallankumouksellisuutta, sillä mikään ei määrää henkilöä joka puhuu mitä hänen tulee sanoa, koska kantaa ei ole luokkataistelukysymyksiin nähden ja ollaanhan sitä vaan «kannatusrengas», niin mitä sillä niin muukaa on miten sitä asioihin suhtautuu ja kulloinkin niitä kannattaa. Ollaan olevinaan vallankumouksellisia, pidetään virallisena ja kaupitaan kirjallisuutta joka omakseen omaa Kronstadin kapinan ja aivan luonnollista että se henki omataan omaksi, koska se taistelee kommunismia vastaan yhtä voimakkaasti kuin koko maailman kapitalistiluokkakin nimittäin kaikella voimallaan. Pysähtykää hyvät ihmiset ajattelemaan mitä te oikein kannatatte, sillä tähänastinen toimintanne on sitä samaa kuin kaikkien keltaisten hommat, siis älkää enään erehtykö antamaan sitä värinimitystä meikäläisille. Ja jos ette rupea vallankumous«kannatukseen» nähden pääsemään selvemmille vesille, niin lakatkaa ainakin työväenliikkeen nimessä vastavallankumousta kannattamasta.

Ylläoleva voitaisiin lukea vaikka renkaan kokouksessa tai ohjelmailtamassa, lukijaksi voitaisi esittää vaikka se entinen ja samalla voisi lukea kaikki liikeilmotuksetkin mitä Vapaudessa on vaikkapa Vapauden rahanvälitysliikeilmotuksen niinkuin tässä kerran viime talvenakin. Sopisi suurelle yleisölle sanoa, että näin ne sisältä poraajat meistä sanoo, onko tämä totta, eipä tietenkään, emme me vastavallankumouksellisia ole. Jos Industrialisti onkin ruvennut Venäjää parjaamaan ja onkin tullut todistettua Kronstadtin kapina oikeiden teollisuustyöläisten nousuksi kommunistien hirmuhallitusta vastaan niin emme me sille mitään voi, kun se lehti on oikeitten teollisuustyöläisten lehti, niin siksi se on meidän virallinen äänenannattaja ja siksi me sitä myös kannatamme ja teemmekin oikein kun miehet annamme satoja silloin kun se vaan apua tarvitsee. Siis katsokaa nyt, hyvät ihmiset, jos jossain on vinossa, niin ei ainakaan meidän kannatuksessa. Siis kannatetaan me vaan vaikka vallankumouksen v a s t u s t amista. Näin sitte sopisi ottaa anteeksi yleisöltä omat tekonsa ja hapuilla OBU:n kannatuksen nimessä sinne ja tänne mutta ei vallankumouksen puolesta sovi ainakaan ottaa selvää kantaa, sillä se veisi lähelle niitä oppeja joita Kolmas Kansainvälinen edustaa. Ympäri mailman viittaavat merkit siihen että oikeistolaiset kaikista puolueista lyövät veljenkättä ja merkit täälläkin viittaavat sinnepäin. Siksi osastoamme vihattiin eikä annettu meille sitä tunnustusta haalilla oleskeluun kuin meille velattoman kaluston omistajina kuului, kun kuulmme osana maailman työväestön vasemmistoliikkeeseen. Nyt olemme siis pakotetut tekemään sen jonka joka kokouksissa käskitte meidän tekemään, viemään kalustomme pois, ei niitä muka niin paljon ole että ne mitään haittaa. Emme väitä että se haittaa, se on vaan varma, että meille ne tavarat tulevat olemaan suureksi hyödyksi ja sittehän ei ole enään mitään siteitä välillämme, joten se leikkaus tulee olemaan terveellinen meille molemmille ryhmille. Mutta voi sitä joka tähän kaikkeen on syyllinen, sen «kannatusrenkaan» ja osastomme pöytäkirjat viimeisen vuoden ajalta todistavat. Tarkistakoon ne ja syylliset tuomittakoon.

Äidin vanhin poika.

Eri paikkakunnilta

NOLALU, ONT.

Osastomme kokouksessa joka pidettiin elokuun 27 p. käsiteltiin sekä päätettiin seuraavista eri kysymyksistä. Keskusteltiin millä tavalla paraiten voitaisiin avustaa Neuvosto-Venäjän taloudellista puolta ja asian käsittelyssä ilmeni ettemme voi täältä lähettää mitään maanviljelyskoneita, ainoastaan päätettiin pitää asian hyväksi myyjäis-iltamat syysk. 2 p. Työnpäivää s.o. syysk. 4 p. päätettiin viettää oikein erikoisella kurssilla mm. tulee kolme näytöskappaletta, kaksi lapsilta ja yksi aikuisilta. Siellä on siis taas hulinaa yhden illan osaksi. Asia joka on ollut vireillä jo vuosikausia otettiin taas keskustellun alaiseksi. No mikä se sellainen asia on? Joo, se on että päätettiin tänä syksynä laittaa haalille hevostalli. Saa nyt nähdä onko farmarit siksi asiaan innostuneita ja yksimielisiä että hommasta tulee tosi, niin tarpeellista kuin se muuten olisikin. Asiaa perille viemään valittiin kolmihenkinen toimikunta, nimittäin H. Sipilä, A. Raatikainen ja J. Salmi. Paikalliset työt ovat sitä farmarien itsenäistä ahertelua, leikkuut ovat täydessä käynnissä, mikäli sateet myöten antavat. Joitain yksinäisiä on lähtenyt katselemaan laajempia työaloja kämpille, osa taas lähtee omille tekemilleen poluille asettelemaan nipisitimiä turkiseläinten saantia varten. — X.

WANUP, ONT.

Osaston toimeenpanemat syysjuhlat siis ovat olleet ja menneet. Yleisöä juhliin olikin kertynyt kokolailla, paikkakuntalaiset kaikki, joitakin harvoja lukuunottamatta, olivat saapuneet juhlimaan. Ensin ei tahdottu oikein päästä alkuun, syy kai oli yleisön kun niin vitkastellen tulla taputtelivat juhlapaikalle, eivätkä kaikki ohjelman suorittajatkaan olleet saapuneet. Kaikesta huolimatta näytti yleisö tyytyväiseltä juhlien suhteen. Ikävä vain että meillä tällaisia ulkoilmajuhlia on niin perin harvoin. Ne kesän aikana olisi mielestäni tarpeellisia jos vain niihin saataisiin arvokasta ja rakentavaa ohjelmaa kylliksi. No niin, vaikka emme olekaan täällä niin erittäin ulkoilmajuhlia pitänyt olemme kuitenkin pitänyt ohjelmailtamia tuhka tiheään, joissa on teroitettu luokkataistelun merkitystä. On myös koetettu saada aineellista apua toimintamme tueksi. Tulot iltamistamme ovat olleet sangen vähäiset viime talven ja tämän kesän aikana.

Sitten olisi minulla vähän sanottavaa toimintatovereille joita osalta näyttää vaivaavan hermostuneisuus sen vuoksi että jotkut tovereista ovat koettaneet verottaa vähän toisenkielisiäkin, he ovat käyneet toiskielisten toimeenpanemissa tanssi- ja huvitilaisuuksissa ja keränneet siellä varoja ravintolalla ja täten saadut tulot ovat tarkoin tilitetty osaston rahaston hoitajalle ja tämäkin on tuottanut katkeruutta, vaikka näissä tilaisuuksissa ei ole sotkettu luokkakäsitteitä missään nimessä. On koetettu saada vähän avustusta heiltä, että voisimme vähentää maksujamme. Voitaisi ehkä väittää että järjestää niin että he käyvät meidän toimeenpanemissa iltamissamme, mutta koska nämä kieliset ovat liikkuvia, viipyen jonkun päivän ja toisinaan viikon paikkakunnalla ja kielentaitamattomuus myös on suurena haittana kiinteämmälle yhteistoiminnalle. Tämän tuon esiin siksi kun en suinkaan ole ollut mikään aputoimittaja tässä toiskielisten verotuksessa, vaan toiminut siinä vointini mukaan. — Kirjeenvaihtaja.

Aamusarastuksessa

Kesäinen yö. Ajatuksiini vaipuneena istun avatun akkunani ääressä josta eteeni avautuu mitä ihanin maisema.

Aivan akkunani alla on juuri tähkäänsä puhjennut ruispelto. Sen vieressä ohramaan voimakas laiho lupaava kohoaa. Vähän taempana näen kauniin-vihreän heinämaan, mikä päättyy koivikkohakaan, josta silloin tällöin kuuluu hevosen kellon kilahdus. Viljapeltojen välistä koivikkohaan takaa osuu silmiini metsälammen öinen, sinisenharmaa pinta, jolla vieno tuulenhenkäys arkana leikittelee. Ja ikäänkuin kehyksenä kaikelle kohoaa taimpana Jänisvaaran tumma harjanne. Kaiken yli laskeutuu hillitty, harmaa usva.

Öinen tuntu on täydellinen.

Kaikkialla vallitsee salaperäisenviihtyisä hiljaisuus. Vain silloin tällöin, ikäänkuin arastellen, kilahtaa karjankello tarhikolla ja kehräjä suristen kiertää öistä paulaansa.

Mikä viihtyisän-leppoisa hetki!

*

Siivitettyinä lentävät ajatukseni. Edessäni oleva ihana maisema ja juhannusöinen rauha antavat niille vauhtia.

Joudun tahtomattani vertaamaan edessäni olevaa maisemaa ja sen synnyttämää tunnelmaa ihmiselämään, elämään nykyaikaisessa yhteiskunnassa.

Ja mitä havaitsen?

Täydellisen vastakohdan.

Sen sijaan, että luonnossa havaitsen vallitsevan täydellisen sopusoinnun ja rauhan, vallitsee yhteiskuntaelämässä äärimmäiset vastakohdat ja ainainen sota. Sopusointua ja rauhaa ei löydä hakemallakaan mistään.

Luokkavastakohdat kärjistyvät kärjistymistään. Rosvous muodostuu alastomammaksi. Työläisten sorto julkeammaksi.

«Yhteiskuntarauhan» säilyttämiseksi täytetään vankilat, rakennetaan uusia, ylläpidetään mitä saatanallisimmilla murha-aseilla varustettuja pyövelilaumoja, joiden yksinomaisena tehtävänä on oikeuksiinsa pyrkivän työväenluokan teilaaminen silloin, kun tämä uskaltaa, sorron paisuessa yli äyräitten, ryhtyä joukkotoiminnallaan oikeuksiaan puolustamaan.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa vallitseva «yhteiskuntarauha» on kapitalistien rosvousrauhaa. Työläisille se tietää entistä verisempiä suitsia, lujempia kahleita.

Tuleeko aina näin olemaan?....

*

Ajatukseni lennon keskeyttää koillisen taivaanrannan takaa kohoava häikäisevän kirkas aamuauringon terä.

Ensin kultaa se korkeampien vaarojen ylimmät rinteet. Valahtaa siitä sitten aina alemmas ja alemmas, kunnes viimein tunkeutuu korpien ja laaksojen syvimpiin sokkeloihin.

Kuin taikasauvan kosketuksesta muuttuu äkkiä kaikki.

Öinen hiljaisuus muuttuu valtavan kauniiksi kesäiseksi symfoniaksi. Kilvan laulavat laululinnut. Herkeämättä kukahtelevat kultarinnat. Kastehelmet kimaltelevat ruohoissa.....

Luonnon suuri heräämishetki on tullut.

*

Tuleeko aina näin olemaan?....

Joudun jälleen äskeisten ajatusteni piiriin. —

Tuleeko aina näin olemaan?

Tuleeko aina luonnon ja yhteiskuntaelämän välillä vallitsemaan näin suuri ristiriita?

Tuleeko aina «yhteiskuntarauha» olemaan rosvojen ja sortajien rauhaa?

Tuleeko aina olemaan sortoa, aina vääryyttä? Eikö koskaan paista ihmiskunnalle sopusoinnun ja rauhan aurinko?

Paistaa!

Aivan samoin kuin äsken koillisen taivaanrannan takaa kohonnut auringon kultainen kehrä muutti yön päiväksi, muuttaa kommunismin voitto, proletaarinen vallankumous, yhteiskunnallisen elämän.

Kommunistisessa työn yhteiskunnassa ei ole sortajia ja sorrettuja, ei vääryyttä, vaan kaikki elävät onnellisina, tasa-arvoisina työyhteiskunnan jäseninä.

Ja jo nyt näemme uuden yhteiskunnan auringonnousun kultaavan itäistä taivaanrantaa.

Kansojen yö on vaihtumassa päiväksi.

Tiedonanto liiketuttavillemme!

W. A. CORLEY on ostanut McEachernin K a l e v a liikkeen, Bay & Algoma Str. kulmassa, Port Arthurissa.

Suuri ja täydellinen varasto Suomalaisia y. m. lääkkeitä. Liikkeeseen on liittynyt juuri Torontosta palannut Suomalainen apteekkari K. G. K. Nyman. Hän suoritti Torontossa Canadalaisen apteekkari tutkinnon.

Osoite:

KALEVA DRUG STORE

168 So. Algoma, Port Arthur, Ont.

Kirjoittakaa Suomeksi.

Soo, Ont., Ilmoituksia

SÄÄSTÄTTE RAHAA

ostamalla

Nutsons Drug Storista,

Gorgore ja Albert katujen kulmassa, Soo, Ont.
Lääkärin reseptit täytetään erittäin huolellisesti.
Puhelin 115. — Soittakaahan meille.

SUOMALAINEN SUUTARI **SVEN NURMI** **286 Cathcart St., Soo, Ont.**

Hyvä työ ja hinnat kohtuulliset.

SVEN NURMI.

SAULT STE MARIEN SUOMALAISET OSTAKAA LEIPÄNNE

A. ANGILAN LEIPURILIIKKEESTA

27 ALBERT ST. EAST. — PHONE 1230—J.

Tilaukset toimitetaan nopeaan. — Kirjeosote (FINNISH BAKERY)

A. H. DARON

Kelloseppä ja Juvelikauppias.

Kellot, Hopeatavarat ja Juvelit Erikoisuutemme.

Cor. John & Wellington Sts., Sault Ste. Marie, Ont.

Kellojen korjauksessa 16 vuoden kokemus. — Kaikki työ taataan. — Rehellinen kohtelu kaikille.
Varastossamme on Waltham kelloja, Community hopeatavaraa, China ja hiottuja laseja.

Finnish Bottling Works

333 Albert St. W., Soo, Ont.

Telefooni 1347 W.

OMISTAJA VICTOR LÄHDE.

Erikoinen huomio annetaan Suomalaisille.

DR. A. B. WEST

SELKÄRANKATOHTORI

Tarkastetaan X-säkösäde koneella
217 Gloucester St., Soo, Ont
Phone 1306
Kymmenen vuoden kokemus suomalaisten keskuudessa.

BARNES DRUG CO.

Suomalainen Ulkolähetys apteekki

Canadan Soossa

Ainoa Soossa oleva apteekki, joka ilmottaa Vapaudessa.

McFadden & McMillan

Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.

Konttori:

SAULT STE. MARIE, ONT.

Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

E. Hautalan Sauna

Avoinna joka tiistai, keskiviikko, perjantai ja lauantai.

Huron ja Albert St. kulmassa.
SOO, ONT.

AUTOAJURI

CHARLIE HÄYRINEN

354 Albert St. W., Soo, Ont.
Puhelin 1157 J.
Kaikenlaista muuttoajoa tehdään.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat, Notoriot.
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario.
Konttori vastapäätä Sault Streettiä.
Rahaa lainataan halvimmalla korolla.

ERI PAIKKAKUNTAIN UUTISILMOTUKSIA

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisesa lehtemme ilmestyväsä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 ja seisovista 25 senttiä kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomeen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima Fountain kyniä Vapauden konttorissa.

KÄYTETTYJÄ kirjotuskoneita kaiken hintaisia ja eri tehtaiden tekoa, saa Vapaudesta. Kysykää meiltä.

Ainoa paikka Sudburyssa missä rahallanne on oikea arvonsa on BALMORAL ANNEX ruokala ja kahvila. — A. Hiltunen.

ENSILUOKAN RÄÄTÄLI
tekee uusia pukuja sekä korjaa vanhoja. **O. Koivula**, Box 1504, Sudbury, Ont. Phone 1433.

Räätäli H. Kauhanen, otan vastaan alaani kuuluvaa työtä 9 Lisgar St., Box 524, Sudbury, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

SOO, ONT.

J. Allan kello- ja kultatavarain liike 712 Queen St. E. Ensimäinen talo isosta postikonttoorista itäänpäin.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

COPPER CLIFF, ONT.

Valokuvia. — Välitän raamia ja suurennuksia. Työ ensiluokkainen. A. Niemi, Box 127, Copper Cliff, Ont.

INTOLA, ONT.

Valokuvasuurennuksia ja raameja saa kauttani halvimmalla. Ensiluokan työ, mallikirja $1.25, josta saa rahan takaisin. Pyytäkää hintojani ensin. **H. Erkkilä**, Intola, Ontario.

TIMMINS, ONT.

Räätäliliikkeeni sijaitsee poikataloa vastapäätä, 56 Palsam Str. **J. Rintanen.**

Teen parturintyötä palloruumassa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

Timminsin hauskin paikka on Junellin makeiskauppa 65—4th Ave. Virvoitusjuomia, kaikenlaisia makeisia ja tupakkaa aina saatavana.

Parturiliikkeeni sijaitsee 55 -- 4th Ave.
F. Alanen

PORT ARTHUR, ONT.

KANSALAISSET HUOM.! Olen avannut suutariliikkeen nahkaliikkeen yhteyteen. Tehdään uusia kenkiä, metsästys- ja uittokenkiä ja kävelyjalkineita, pieksuja metsätyöläisille, sekä vanhoja korjataan kohtuhinnoilla. Työ ensiluokkaista. 187 So. Algoma St., Port Arthur, Ont. M. Mikkilä.

J. Arnion lihakauppa, 319 Bay St., Port Arthur, Ont.

Kelloseppä. Kaikkea kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni.
I. S. Salo, 17 Johnson ave.

Casey-Shaw Lbr Co.

Kaikenlaista lautatavaraa, sahamyllytyötä tehdään. Höylättyjä ja höyläämättömiä lautoja ja rakennustarpeita joka lajista.

Phone 452 **Sudbury, Ont.**

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Eccleston Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

TILATKAA VAPAUS!

Sudburyn uutisia

Kellä vielä on hallussaan rooli näytelmästä «Kerjäläisnäyttelijätär» tuokoon sen Vapauden konttoriin.

Vapauden johtokunnan kokous pidetään ensi perjantaina, t.k. 8 p. illalla, alkaen klo 8. Erittäin tärkeä asia päätettävänä.

Suuret iltamat Liberty haalilla ensi lauantaina. Katsokaa ilmotusta ensi lehdestä.

Ompeluseura kokoontuu Liberty haalille ensi perjantai-iltana klo 8. Saapukaa, naiset, kaikin tähän ensimäiseen kokoustilaisuuteen, että voimme alkaa tämän kauden toiminnan innolla ja ripeästi.

Lasten osaston kokous pidetään ensi sunnuntaina klo 2 iltapäivällä.

Ikävä tapaturma
tapahtui sunnuntai illalla klo 8.30, kun Nestor Aho niminen suomalainen ajuri ajoi erään ranskalaisen miehen päälle Sudburyn ja Copper Cliffin välisellä tiellä, seurauksella että mies kuoli tiistaina iltapäivällä Sudburyn sairaalassa. Auton alle joutunut mies oli odottamassa katuvaunua, jolloin yliajo tapahtui. Tiistai aamuna oli asia esillä Sudburyn poliisioikeudessa, mutta siirrettiin sen käsittely torstaihin, koska onnettomuuden uhri vielä tiistai aamuna juttua käsitellessä eli.

Aho selittää toisen auton tulleen häntä vastaan, joka ajoi täysillä valoilla, ilman himmennystä, joten hänen oli mahdoton nähdä eteensä. Että onnettomuuden uhri sai ankaran täräyksen, sitä todistaa se, että Ahon auton radiaattori on pahanpäiväisesti vioittunut.

Tärkeä kokous ensi sunnuntaina.

Ensi sunnuntaina tulee osaston työkokouksessa esille muitten asiain ohella osastomme jäsenistölle tärkeä kysymys. Liberty haaliyhtiön johtokunnan taholta on nimittäin tehty yhtiökokouksen antamien evästysten ja valtuuksien perusteella tiedusteluja ja valmisteltuja haalin rakentamisen suhteen. Ja nyt kun työsuhteet ympäristöllä näyttävät parantuvan ja kunnollisen toimintahuoneuston puute alkaa käydä yhä huutavammaksi, on haali-yhtiön johtokunta päättänyt esittää osaston kokoukselle ratkaistavaksi, olisiko rakennustoimiin ryhdyttävä vielä tänä syksynä.

Tämä kysymys on tärkeä koko osaston jäsenistölle ja sentähden on välttämätöntä, että saavutaan mahdollisimman lukuisina siitä keskuestelemaan ja päättämään.

Mrs. Sanni Kivi kuollut.

Toveri John Kiven vaimo Sanni Kivi kuoli Sudburyn sairaalassa viime torstaina, sairastettuaan ainoastaan muutaman päivän. Vainaja oli kuollessaan 34 yuoden vanha ja häneltä jäi kolme lasta, joista yksi poika ja kaksi tyttöä, vanhin lapsista ollen 5 vuoden ikäinen.

Vainaja haudattiin Sudburyn hautausmaahan sunnuntaina klo 2.30 iltapäivällä. Lukuisa joukko tovereita ja vainajan omaisia oli saattamassa Mrs Kiveä viime lepoon. Haudalla piti toveri A. Hautamäki mielenkiintoisen ja kauniin hautauspuheen, selostaen kuinka juuri äideillä, jos kellään olisi oikeus elää ja kasvattaa lapsiaan, mutta nykyisten nurinkuristen yhteiskuntaolojen vallitessa temmataan monet köyhälistöläiset ennenaikaiseen hautaan. Mutta puhuja selosti sitten myöskin, että me kulemme nopeasti sitä aikaa kohti, jolloin kansan suurille joukoille koittaa onnellisemmat päivät, jolloin tiede on tekevä kaikkensa ihmisten terveyden säilyttämiseksi ja jolloin ihmiskunta panee mitä suurimman arvon äitiydelle. Kehoitti kaikkia läsnäolevia työskentelemään tämän päämäärän saavuttamiseksi ja jouduttamiseksi.

Hyvin onnistuneet syysjuhlat

vietti osastomme Työnpäivänä. Erittäin hyvä ilma suosi juhliamme Yleisöä ei kuitenkaan saapunut päiväjuhliin niin paljon kuin olisi ollut toivottavaa, sillä monet säästivät menonsa illan juhlanäytelmää varten.

Ohjelmasta kentällä mainittakoon juhlaruno toveritar Signe Ahlqvistilta, juhlapuhe tov. Alfred Hautamäeltä, runo pikkutyttö Aili Kauhaselta, laulua Mrs. Lillie Lehdolta ja osaston käsinkirjoitettu sanomalehti «Proletaarin Nyrkki», jonka luki tov. Kannasto.

Juhlanäytäntö.

Juhlanäytäntönä esitti Sudburyn S. S. O:n näytelmäseura tov. Niilo Terhon johdolla viisinäytöksisen, Feelix Hyrskeen mukaileman työväen draamanäytelmän «Kerjäläisnäyttelijätär» Long Laken osaston haalilla. Ympäristön suomalaiset olivatkin saapuneet tätä näytelmää katsomaan kymmenillä autoilla, jotka täyttivät koko Long Laken osaston laajan pihamaan, tämän lisäksi oli paljon ympäristön maanviljelijöitä saapunut jalan tähän tilaisuuteen. Moniin vuosiin ei tällä ympäristöllä ole nähty sellaista väen tungosta. Jo tuntia ennen esityksen alkamista oli sali miltei täynnä ja esityksen alkaessa, joka tapahtui täsmälleen ilmoitettuna aikana, klo 8.30, ei yleisö tahtonut mitenkään mahtua saliin.

Näytelmä sujuikin harvinaisen hyvin. Harvoin voivat meikäläiset seuranäyttelijät luoda kappaleesta sitä sisältöä mitä sillä on kirjailija tarkoittanut. Mutta nyt tuntui aivan kuin koko yleisö ja näyttelijät olisivat sulaneet yhdeksi samaksi sieluksi näytelmän mukana. Huolimatta siitä, että suurimman osan yleisöä täytyi seistä kuumassa salissa koko pitkän näytännön ajan, ahmi se mitä suurimmalla mielenkiinnolla esityksen ja kaikkialta vain kuuli kiittelyjä esitykseen nähden. Näytelmän johtavat osat olivatkin harjaantuneitten voimien käsissä.

Esityksen loputtua palkitsi yleisö esittäjät huutamalle heidät esille samalla ilmaisten heille runsasta suosiotaan.

Tämä kappale on mitä parhaita työväen näytelmiä. Elävästi siinä kuvataan mitenkä työläisen, olkoompa hän miten lahjakas hyvänsä, on mahdottomuus kohota ja päästä lahjoineen oikeuksiinsa yksilönä, porvarillisen susilauman keskellä, jokainen herrasroikale, jokainen herrasneiti on valmis polkemaan hänet lokaan, kuten tässä tapauksessa tehtiin vanhalle näyttelijälle, herra Bersteinille ja kerjäläisnäyttelijättärelle. Ainoastaan järjestyneinä ja yhteistoiminnan kautta voivat työläiset päästä oikeuksiinsa ja kehittää lahjojaan. Niimpä tässäkin kappaleessa työläisnäyttelijät yhteistoimintansa kautta perustavat työläisteatterin ja sen kautta kehittävät työväen taidetta — taidetta — joka palvelee työväenluokan asiaa.

Että ympäristön suomalainen yleisö kykenee ainakin jossain määrin valitsemaan, kenelle se antaa kannatuksensa, se ilmeni näidenkin juhlien yhteydessä lahjomattomalla tavalla. Sudburyn näytelmäseura oli nimittäin taas tälläkin kertaa, kuten lukemattomia kertoja ennenkin, pyrkinyt jonkinlaiseen yhteisymmärrykseen Copper Cliffiläisten kanssa, tiedustaen heidän haaliaan hyvää vuokraa vastaan joko lauantai- tai maanntai-illaksi tätä kappaletta varten, kun Long Laken haali on niinkin etäällä, mutta sen nykyiset haltijat julkesivat kieltää tämän haalin käyttämisen, haalin, joka on rakennettu ympäristön työläisjoukkojen yhteisillä varoilla ja jonka hyväksi sudburylaisetkin ovat niin paljon toimineet ja uhranneet. He olivat itse järjestäneet samaksi illaksi tavanmukaiset nurkkakekkerinsä, jossa esitettiin jokin alaarvoinen «Houstuttomia herroja» niminen kappale. Huolimatta siitä, että tähän tilaisuuteen oli viikkokausi yritetty myydä etukäteen pilettejä, oli juuri Copper Cliffistä saapunut kymmenkunta autolastia meidän tilaisuuteemme.

«Kerjäläisnäyttelijättären» esitys osottaa, että olisipa vain Sudburyssa osastolla kunnollinen haali, niin ympäristön yleisö olisi tilaisuudessa useimmin nauttimaan arvokkaista näytelmäesityksistä.

Suomen uutisia

PISPALAN TALONOMISTAJAN PAINOKANNE KUMOTTU

Heinäk. 5 p. oli täkäläisen raastuvanoikeuden viidennellä osastolla toisen kerran käsiteltävänä kunnianloukkausjuttu Työmiehen vast. toimittajaa P. Pirskasta vastaan, jonka oli nostanut Pispalasta kotoisin oleva talonomistaja Grundström Työmiehessä olleen pikku-uutisen «Raivostunut talon isäntä» johdosta. Vastaajan puolelta kuultiin kahta todistajaa Amanda Saaristoa ja Hilda Lahtista, molemmat Pispalasta. Todistajat kertoivat uutisen olleen totuuden mukaisen. Oikeus asiaa harkittuaan katsoi kantajan korvaamaan P. Pirskaselle oikeudenkäyntikuluja 950 mk. ja vastaaja velvoitettiin suorittamaan todistajapalkkiot 350 mk. Amanda Saariselle, josta vähennetään ennen maksettu 175 mk. ja Hilda Lahtiselle 140 mk., josta myöskin vähennetään ennen suoritettu 100 markkaa. Kantajan asiamiehenä toimi hov.-ausk. Tor Blomberg Serlachius & Rytin asianajotoimistosta. Mainittakoon vielä, että jutun käsittelyn aikana tahtoi kantajan asiamies evätä Saariston todistuksen muka sillä perusteella, että tämä oli uutisen lähettäjä ja siis asianomainen jutussa; oikeus hylkäsi kantajan vaatimuksen.

VUODENTULOTOIVEET KOKO MAASSA.

Heinä hyvää. — Halloja ei ole ollut koko maassa.

Asiantuntevalta taholta saatujen tietojen mukaan on heinä kaikkialla maassa hyvä, joten heinäsato tulee olemaan runsas, jos vain sääsuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei-

MYYJÄISET
— on —
NORTH BRANCHIN W. P. S. O. OMPELUSEURALLA
Lauantaina 9 p. syyskuuta.

ILLAN OHJELMA on seuraava: Kello 9 illalla aletaan tanssimaan. Sitten on ompeluseuran valmistamien esineitten myynti, hulinaa, tanssia, voittojen myynti, hulinaa, tanssia, omenien myyntiä ja tanssia aamuun asti.

Aarne Oja soittaa, jota soittoa ei tarvitse kehua, sen arvon tuntee jokainen tanssija.

Sisäänpääsy on vapaa.

vät ne kovin pahoin häiritse heinäntekoa. Heinänteko eri tahoilla maata on yleensä aloitettu vk. 10 p:n tienoissa.

Halloja ei ole ollenkaan liikkunut missään osassa maata, mitä on pidettävä harvinaisena. Jos loppukesä on kuivempi kuin alkukesä, voidaankin yleensä odottaa hyvää satoa varsinkin kevätviljoista. Kuitenkin ovat sateet erittäinkin Itä-Suomessa siellä täällä lakastuttaneet oraita alavilla mailla.

TYÖPALKAT POHJOLASSA

Mitä käyty taistelu opettaa.

Yleensä työnostajat moittivat työläisiä laiskuudesta ja muka, entiseen verraten, työtehon suuresta laskeutumisesta. Ja tästä laskeutuneesta työtehosta ei kannattaisi sahatyöläiselle maksaa ainakaan enempää 5 markkaa tunnille. Mutta kun Pohjolan sahoille tuotiin lakkorikkureita, maksettiin ja kannatti maksaa noille vapaan matkan ja vapaan ylöspidon lisäksi 8 mrkkaa tunnille. Palkka oli ainakin 100 pros. parempi kuin mitä lakkoon lähteneet työläiset vaativat, mutta työteho oli alhainen. Kuvaavana esimerkkinä mainittakoon: Rehelliselle työläiselle herrojen hinnoittelun mukaan maksetaan rantalastauksessa esim. 4x9 palkista 26 penniä kappaleelta, mutta rikkureilla teetättäessä eräät palkit tulivat maksamaan 27 markkaa kappale. Erotus tuntuu aivan satumaiselta.

Edellisestä huomaa, että työnostajat aivan turhanpäiten puhuvat, ettei kannata maksaa. Jos työläisten vaatimat palkat olisivat olleet liian korkeat, niin aivan varmasti Ulea-yhtiö nyt tekisi konkurssin, kun monisataiselle rikkurijoukolle maksettiin tuplapalkat ja työteho tavallisen työmiehen työhön verraten oli vain murto-osa. Mutta Ulea-yhtiö ei puhu konkurssista mitään. Ja kun ensi kevättalvella yhtiö pitää vuosikokousta, niin kokouksen jälkeen saadaan sanomalehdissä lukea, että Ulea Oy. on maksanut niin ja niin monta prosenttia voitto-osinkoa.

Työläiset! Tästä huomaatte, että työnostajain puheet ovat pelkkää valhetta ja vain tunnottomassa riistämishalussa työläisille ja muulle yleisölle esitettyjä.

VIENTILIIKE LAATOKALLA.

Mitä sisäministeriön antamissa määräyksissä siitä säädetään

Sisäministeriö on antanut vientiliikkeelle Laatokalla m.m. seuraavia määräyksiä:

että edelleenkin pysytetään voimassa heinäkuun 19 pnä 1918 annettu määräys, että kaikki laivaliike Suomen ja Venäjän satamien välillä on kielletty ilman sisäasiainministeriön kulloinkin antamaa erityistä lupaa;

että kaikkien, siihen luvansaaneitten Venäjälle menevien ja sieltä palaavien suomalaisten laivojen on tarkastusta varten poikettava Sortanlahteen perustettavalle tarkastusasemalle, jossa tarkastuksen toimittaa sitä varten asetettava lääkäri, eivätkä puheenalaiset laivat saa menomatkalla Sortanlahden tarkastuksen jälkeen eivätkä tulomatkalla ennen Sortanlahden takastusasemaa poiketa muualle Suomessa;

että laivain palatessaan Venäjältä on miehistöineen oltava Suomessa sopivan matkan päässä laiturista eristettyinä lääkärintarkastuksen alaisina 7 vuorokautta, jona aikana laivain miehistöt eivät saa olla missään yhteydessä maan kanssa;

että kunkin laivan tai hinaajalaivan proomuineen on suoritettava merkityn tarkastuspalkkion;

että laivanpäällikköjen tulee noudattaa koleeran torjumiseksi lääkintöhallituksen johtosääntöä vuodelta 1909;

että laivat eivät saa kulettaa matkustajia;

että jos laivan miehistön joukossa on muita kuin Suomessa pestattuja henkilöitä, on laivan päällikön siitä heti Sortanlahteen saavuttua tehtävä ilmoitus tarkastuslääkärille ja paikalliselle poliisiviranomaiselle;

että muuten on soveltuvissa kohdin noudatettava niitä määräyksiä, jotka valtioneuvosto heinäk. 15 pnä 1921 on antanut ulkomaalaisiin, Suomen satamiin lastia ottamaan poikkeaviin laivoihin nähden.

Canadian National Railways

Central Division Eastern Lines

RATAPÖLKKY URAKKATARJOUS

Sulettuja tarjouksia, osotettuna allekirjoittaneelle ja merkittynä «Tender For Ties», otetaan vastaan tässä konttorissa, kello kahteentoista päivällä, lauantaina 16 p. syyskuuta, 1922 1,500.000 kappaleelle rautatien ratapölkkyä, jotka on tehtävä timpereistä jotka ovat katkaistut lokakuun 1922 ja toukokuun 1923 välillä ja jotka ovat lähetettävät joulukuun 1 päivään 1922 ja syyskuun 30 päivän 1923 välillä, Canadian National Rautatien varsille Ontariossa ja Quebecissa, pohjoispuolella St. Lawrence joen sekä itäpuolelle Armstrongin ja Port Arthurin, ratapölkkyjä koskevan määryksen No 3856 mukaisesti, joka määräys (Tie Specification) on päivätty maaliskuun 18 päivä, 1919.

350,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Armstrongin ja Hervey Junctionin välille.

200,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle Hawkeskuryn, Quebec Cityn ja St Felician välille.

100,000 ratapölkkyä on kuletettava vanhoille keski-Ontarion linjoille, (Old Central Ontarion Lines).

850,000 ratapölkkyä on kuletettava Canadian National Rautatien varrelle, Ruelin ja Port Arthurin välille.

Urakkatarjouskaavakkeita ja selontekoja on saatavissa General Tie Agentin konttorista, Room 231, New Union Station, Toronto, Ont.

Urakkatarjouksia ei oteta huomioon jos ei niitä ole tehty sellaisille kaavakkeille joita on saatavana tässä mainitulta rautatieyhtiöltä.

Tarjouksia pienemmälle summalle kuin 5000 ratapölkkyä ei oteta huomioon.

Alhaisinta tai mitään muutakaan tarjousta ei olla pakotettuja hyväksymään.

Sitoumuksia voidaan tehdä General Tie Agentin kautta Torontossa, tai paikallisten agenttien kautta Gogamassa ja Cochranessa, tarkotuksella ostaa ratapölkkyjä joita ovat tehneet pienemmissä erissä uutisviljelijät omilta mailtaan.

Toronto, elokuun 9 p., 1922.

W. H. GRANT,
General Tie Agent.
Canadian National Railways,
Toronto, Ont.

HÄÄDÖT TAMPEREELLA.

100 häätötuomiota annettu.

Tampereen kaupungin maistraatti oli heinäkuun 15 p. mennessä antanut yhteensä 100 häätötuomiota, joista 62 on jo jätetty kaupunginvoudille täytäntöönpanoa varten. Näiden johdosta on jo 12 häätöä toimitettu. Häädön alaisiksi joutuneitten ja lähipäivinä häädettävien huonekalujen säilyttämistä varten on sosiaalilautakunta antanut 20 perheelle oikeuden säilyttää huonekalujaan eräissä kaupungin omistamissa makasiineissa.

HALLITUS EI OLE ANTANUT LUPAA VIEDÄ VILJAA KARJALAISILLE

Sanomalehdissä olleitten uutisten johdosta, että hallitus on suostunut viljan myyntiin Venäjän Karjalaan, on meitä pyydetty ilmoittamaan, ettei valtioneuvosto ole viime aikoina ensinkään käsitellyt tällaisia kysymyksiä. Aikaisemmin annettujen ohjeiden mukaisesti on kauppa- ja teollisuusministeriön erityinen kauppaosasto viime kesäkuun lopulla antanut eräälle yksityiselle liikkeelle lupatodistuksia muutamien pienempien kauranryynierien, yhteensä 4,350 kilon, vientiin Itä-Karjalaan.

Uusi kauppa! Uudet tavarat! Uusi järje
On ehdottomasti edullisin teille, tehdä ostoksenne
INTERNATIONAL GROCERY STORESSA
Monipuolinen varasto kaikkia ruoka- ja sekatavarakaupan le kuuluvia tarpeita, joita vaihdamme farmarien tuotteisiin l lähetykset toimitetaan erityisellä huolella, nopeasti ja täsmälli Kauppa, jossa kuluttajat enemmän hyötyvät!
INTERNATIONAL GROCERY STORE
292 Bay Street. Puhelin 305 Port Arthur,

THE STERLING BANK OF CANAD
SUDBURYN, ONT. HAARAKONTTORI
Avaa mielihyvällä tilejä Suomen kansalaisille
Talletuksia $1.00 ylöspäin vastaanotetaan. Lainoja my tään luotettaville henkilöille. Lähetysvekselejä ostetaan Su ja muihin vieraisiin maihin.
Arvopapereita, osakekirjoja ostetaan ja myydään.
T. A. GALE, joh

Asialan & Seppälän SAUNA
Avoinna 3 kertaa viikossa: Tiistaina, Perjantaina ja Laua kello 1 j. pp. kello 12 yöllä.
Spruce Str. — Phone 1107 — Sudbury,
Lähellä Vapauden konttoria.

NATIONAL LUNCH
14 Durham Street SUDBURY,
VIIHTYISÄ NYKYAJAN KANSAN RUOKALA. TARJOIL
TÄYSIN RAVITSEVIA ANNOKSIA.
HUONEITA MYÖS SAATAVANA. MIKE VALKE

Phone 711 **EAGLE CAFE** **P. O. Box**
AINOA SUOM. HOTELLI SUDBURYSSA
Siistit huonet, parhaat ruuat ja kahvit. Auki joka aika.
OLGA SNELLMAN, omistaja

A. FOURNIER,
LIMITED
HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI
VAKUUTUKSIA
Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.
BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY,

LABERGE LUMBER COMPANY
Täydellinen varasto rakennustarpeita

OSTAKAA MEILTÄ
Gasoliinia ja automobiilin osia.
Valmistakaa itse vaarin kaljaa, meiltä saatte aineet, suom. ohjeet mukana. Tupakkaa, virvoitusjuomia y. m. Käykää kaupassamme, 12 Elgin kadulla, Sudbury, Ont.
Kirjeisiin vastataan heti.
THE DOMINION SUPPLY CO.
Box 718 Telefooni 645

Huuto-kauppa!
Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään Anna Pääkkösen (Hendrickson) kuolinpesän omaisuus. Myytävänä on farmi, karjaa, siipikarjaa, koneita, kärryjä, rekiä, hevosia sekä kaikenlaista farmityökalustoa sekä kaikenlaatuista irtainomaisuutta mitä taloushommassa käytetään. Huudot jotka nousevat $10. tai yli saavat olla velkana 6 kuukautta, ilman korkoa. Huutokauppa toimitetaan Pääkkösen farmilla Broder Townshipissä, Long Laken tien varrella, syyskuun 12 p., alkaen kello 10 aamupäivällä.
Verner Koivula,
Kuolinpesän hoitaja.

--THE--
Star Sto
ILMOTUS
Muistakaa että meidä pamme antaa teille aina palveluksen, parhaat ta halvimmilla hinnoilla, se rimmasta valikoimasta sikään toinen kauppa k eella.
P. A. Co

F. A. RICAR
Tukku- ja Vähittäisk
RAUTATAVARAKAU
Elm St., Sudb

Kansalaiset Hu
Suurin suomala
SUUTARINLI
Sudburyssa
24 Durham St. P. O.
Hyvä työ, kohtuhinnoill luokan tarpeista tehd
Linjalähetykset otetaa mioon.
I. Isovainio
E. Hillman

WILLAMETTE BOUL SANITARIUM
Monipuolisin suomalain nonparantola Amerikassa. sessa on nykyaikaiset sä hoitovälineet, aina värik otettaviin aurinkokylpylait ti, joiden yhteydessä chiropractikkaa, hierontaa kajärjestelmää. Kohtuulli sut.
Dr. Peter Kokko, Chiropra
Dr. Anna Kokko, D. C.
467 Willamette Blvd., Por

K. Närväsen S
avoinna joka arkipä
218 Secord St., Port Ar

Menahga Health
joka tunnetaan yleensä **JURVAN LUONNONPA** ottaa vastaan sairaita a maksuilla. Paras su Luonnonparantola Ameri
Osoite:
MENAHGA HEALTH
Menahga,

Mulligan & Mu
LAKIMIESTOIMIS
Elm Street, Sudb